

PACKED

Expertisecentrum Digitaal Erfgoed

JAARVERSLAG 2011

PACKED vzw - Expertisecentrum Digitaal Erfgoed
Delaunoestraat 58
1080 Brussel
België
E: info@packed.be
T: ++32 (0)2 217 14 05
M: ++32 (0)486 67 36 07

Inhoud

1. INLEIDING.....	2
2. DOELSTELLINGEN.....	2
3. ORGANISATIESTRUCTUUR.....	3
3.1. BESTUURSORGANEN	3
3.2. PERSONEEL	3
3.3. PROJECT- OF WERKGROEPEN	5
4. SAMENWERKING	6
4.1. SAMENWERKING IN VLAANDEREN	6
4.2. INTERNATIONALE SAMENWERKING	6
5. ACTIVITEITEN.....	8
5.1. PROJECTEN	8
5.1.1. ATHENA (<i>Access to Cultural Heritage Networks Across Europe</i>).....	8
5.1.2. <i>Linked Heritage</i>	8
5.1.3. <i>Digitising Contemporary Art (DCA)</i>	9
5.1.4. <i>Het behoud van afspeel- en weergaveapparatuur voor audiovisuele kunst</i>	10
5.1.5. <i>Cultureel ErfgoedStandaarden Toolbox (CEST)</i>	12
5.1.6. <i>Onderzoek rond terminologiebronnen (thesauri, gecontroleerde woordenlijsten, ...)</i>	14
5.1.7. <i>Uniform informatiekanaal rond digitalisering van erfgoed en Europeana</i>	15
5.1.8. <i>Archipel: Network-centric approach to sustainable digital archives</i>	16
5.1.9. <i>Filmpreserveringshandboek</i>	16
5.1.10. <i>COMETA-model</i>	17
5.1.11. <i>Cases audiovisueel erfgoed</i>	17
5.1.12. <i>Ontwikkelingen registratieprogramma Collective Access</i>	18
5.1.13. <i>Coördinatie ontwikkeling Erfgoedstats-tool</i>	18
5.1.14. <i>Doorlichting onderbouw online catalogus en aanverwante publicaties van VKC</i>	19
5.2. OVERLEG.....	19
5.2.1. <i>Overleg met provinciale museumconsulenten</i>	19
5.2.2. <i>Overleg met erfgoedcellen</i>	20
5.2.3. <i>Gebruikersgroep Auteursrechten</i>	20
5.2.4. <i>Stuurgroep omgevingsanalyse</i>	21
5.2.5. <i>Oprichting Platform Duurzame Digitale Toegankelijkheid Vlaanderen</i>	21
5.2.6. <i>Overleg met DEN</i>	22
5.3. PARTICIPATIE	22
5.3.1. <i>Overlegstructuren</i>	22
5.3.2. <i>Overleg kunstenaarsarchieven</i>	24
5.3.3. <i>Discursieve momenten</i>	24
5.4. ONDERSTEUNING	27
5.4.1. <i>Loketfunctie</i>	27
5.4.2. <i>Ondersteuning bij digitaliseringsplanning</i>	28
5.4.3. <i>Expertise-uitwisseling m.b.t. de participatie in / het opzetten van Europese digitaal erfgoedprojecten</i>	28
6. EXTERNE COMMUNICATIE	30
6.1. PUBLICATIES	30
6.2. DE PACKED-WEBSITES	30
6.3. DE PACKED-NIEUWSBRIEF	31
7. AANPASSING BESTUURSORGANEN.....	32
8. TOELICHTING BIJ HET FINANCIËEL VERSLAG.....	32

1. INLEIDING

Het voorliggende jaarverslag is het jaarverslag voor het werkingsjaar 2011, waarvoor een werkingssubsidie door de Vlaamse overheid aan PACKED vzw werd toegekend als expertisecentrum. 2011 vormde voor PACKED vzw inhoudelijk een overgangsjaar van koepelorganisatie naar expertisecentrum digitaal erfgoed, met de ambitie van een verdere structurele erkenning als expertisecentrum vanaf 2012.

In dit verslag werd gekozen voor een toetsing van de doelstellingen voor 2011, zoals deze vastgelegd werden in het Actieplan en Beheersovereenkomst 2011. Dit gebeurt aan de hand van een beschrijving van de activiteiten die in 2011 plaatsvonden. Ook activiteiten die niet werden voorzien in het Actieplan 2011 zijn opgenomen in dit jaarverslag.

Allereerst worden de doelstellingen en organisatiestructuur van PACKED vzw besproken. Nadien volgen de ontwikkelingen op het niveau van de samenwerking en een overzicht van de activiteiten. De financiële verantwoording sluit dit jaarverslag af.

2. DOELSTELLINGEN

De operationele doelstellingen van PACKED vzw zoals deze werden geformuleerd in het Actieplan en de Beheersovereenkomst 2011 waren:

1° PACKED vzw komt in samenspraak met de actoren uit het veld tot een optimale taakverdeling over de opbouw en verspreiding van expertise omtrent het aanmaken, ontsluiten, bewaren, delen en uitwisselen van digitaal cultureel erfgoed in Vlaanderen.

2° PACKED vzw hertaalt de resultaten van (internationale) onderzoeksprojecten met betrekking tot het aanmaken, ontsluiten, bewaren, delen en uitwisselen van digitaal cultureel erfgoed, naar het cultureelerfgoedveld. PACKED vzw maakt het cultureel-erfgoedveld vertrouwd met de tools die ontwikkeld zijn binnen die projecten en die beschikbaar zijn voor gebruik in het veld.

3° PACKED vzw bevordert het gebruik van standaarden op het vlak van het aanmaken, ontsluiten, bewaren, delen en uitwisselen van digitaal cultureel erfgoed, door het uitbouwen, beheren en modereren van de Cultureel ErfgoedStandaarden Toolbox (kortweg CEST) als discussieplatform en netwerk van expertise.

4° PACKED vzw bevordert innovatie op het vlak van het aanmaken, ontsluiten, bewaren, delen en uitwisselen van digitaal cultureel erfgoed, door samenwerking met instellingen uit het cultureel erfgoedveld en met wetenschappelijke en technische partners.

5° PACKED vzw initieert overleg en (internationale) onderzoeksprojecten met diverse binnen- en buitenlandse partnerorganisaties en actoren uit het cultureel-erfgoedveld. PACKED vzw participeert in (regionale, nationale en internationale) werk- en stuurgroepen, in overlegorganen en in (internationale) onderzoeksprojecten op het vlak van het aanmaken, ontsluiten, bewaren, delen en uitwisselen van digitaal cultureel erfgoed met het oog op kennisdoorstroming naar het cultureel-erfgoedveld.

6° PACKED vzw voert doelstellingen 1° tot 5° uit in samenspraak met FARO.

7° PACKED vzw heeft bijzondere aandacht voor een etnisch-cultureel diverse samenstelling van het personeelsbestand, onderneemt acties om personen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond op te nemen in de Raad van Bestuur en zet activiteiten op rond diversiteit en interculturaliteit.

8° PACKED vzw engageert zich om te waarborgen dat de website van de organisatie toegankelijk is. Dit betekent dat de website ook bruikbaar moet zijn voor mensen met een visuele, auditieve of motorische beperking. In de begroting met bijhorende toelichting 2011 geeft PACKED vzw het traject aan dat hiervoor wordt gepland met het oog op het uitvoeren van aanpassingen. Indien PACKED vzw een nieuwe website bouwt, dient deze te voldoen aan de ijkpunten van de AnySurfer checklist.

Onder hoofdstuk 5 worden de activiteiten beschreven die voortvloeien uit deze operationele doelstellingen.

3. ORGANISATIESTRUCTUUR

3.1. BESTUURSORGANEN

Tijdens de Algemene Vergadering van 2011 (21 maart) werd unaniem besloten om bestuurders aan te stellen in persoonlijke naam en niet langer als vertegenwoordigers van een (hun) organisatie (zie ook hoofdstuk 7. Aanpassing bestuursorganen).

De Raad van Bestuur bestond in 2011 uit:

- Eén onafhankelijke voorzitter: Frank Lubbers, gewezen hoofdconservator en adjunct-directeur van het Van Abbemuseum, huidig bestuurslid van Niet Normaal (Amsterdam) en Mu Art Foundation (Eindhoven), freelance directeur Museum De Wieger (Deurne, NL) en zelfstandig tentoonstellingsorganisator en kunstadviseur;
- Eén penningmeester: Frie Depraetere, zakelijk directeur van argos, centrum voor kunst en media;
- Alexandra Pauwels, conservator Stedelijke Musea Mechelen;
- Veronique Despodt, onderzoeker digitale collectie S.M.A.K.;
- Eric Krols, zakelijk leider M HKA;
- Saskia Scheltjens, faculteitsbibliothecaris Faculteit Letteren en Wijsbegeerte UGent.

De Algemene Vergadering bestond in 2011 uit de leden van de Raad van Bestuur, aangevuld met:

- Jan(us) Boudewijns, stafmedewerker bij Museum Dhondt-Dhaenens;
- Inge Schoups, voorzitter van de Raad van Bestuur van eDAVID vzw, stadsarchivaris van Antwerpen en onder andere lid van de Raad van Bestuur van het Vlaams Architectuur Instituut, het steunpunt FARO en kunstencentrum de Singel.

3.2. PERSONEEL

Rony Vissers coördineert zowel PACKED vzw als de verschillende grote tijdelijke projecten waarin de organisatie betrokken is, en hij stippelt het globale beleid van de organisatie uit. Hij is actief op het vlak van de opbouw en de verspreiding van kennis, ervaring en expertise omtrent zowel de archivering en conservering van audiovisuele kunst als de digitalisering van cultureel erfgoed in brede zin. Hij vertegenwoordigt PACKED vzw in overlegorganen en in diverse werk- en adviesgroepen.

Hij wordt bijgestaan door voltijds medewerkster Barbara Dierickx. Barbara is verantwoordelijk voor de taken van PACKED vzw in het kader van de projecten DCA en Linked Heritage. Zij volgt nauwgezet ook alle ontwikkelingen op omtrent Europeana. Barbara is actief op het vlak van de opbouw en de verspreiding van kennis, ervaring en expertise omtrent de digitalisering van cultureel erfgoed in de

brede zin. Zij neemt binnen PACKED vzw ook de algemene administratieve taken (personeelsadministratie, financiële administratie, ...) op zich, en stelt maandelijks de PACKED-nieuwsbrief samen.

Emanuel Lorrain is actief op het vlak van de opbouw en de verspreiding van kennis, ervaring en expertise omtrent de archivering en conservering van audiovisuele kunst. Hij werkt in het bijzonder aan het project rond behoud van weergave-en afspeelapparatuur voor audiovisuele kunst. Hij is ook verantwoordelijk voor de uitbouw van het Franstalige deel van de PACKED-website, en voor de interne ICT.

Henk Vanstappen is (deeltijds) actief op het vlak van de opbouw en de verspreiding van kennis, ervaring en expertise in het kader van CEST (Cultureel Erfgoed Standaarden Toolbox), dat hij verder uitbouwt. Hij vertegenwoordigt PACKED vzw in overlegorganen en in diverse werk- en adviesgroepen.

Christine Sauter is verantwoordelijk voor de administratieve opvolging van het Europese project Digitising Contemporary Art (DCA). Zij is halftijds in dienst getreden van PACKED vzw bij de start van het project op 1 januari 2011.

Bert Lemmens en Joris Janssens vervoegden in mei 2011 het PACKED-team. Bert is actief op het vlak van de opbouw en de verspreiding van kennis, ervaring en expertise in het kader van het project Linked Heritage waar hij voornamelijk werkt aan de technische koppeling van de Vlaamse partnercollecties in de aggregatietool, en in de werkgroepen rond thesauri en terminologie. Daarnaast werkt hij aan de uitbouw van CEST en vertegenwoordigt hij PACKED vzw in diverse werk- en adviesgroepen. Joris werkte in 2011 halftijds voor PACKED en is verantwoordelijk voor de interne ICT. Hij startte in 2011 ook een onderzoekstraject rond de registratiesoftware Collective Access op. Daarnaast werkt hij aan de uitbouw van CEST en beheert hij de technische component van de CEST-wiki.

In het najaar van 2011 werfde PACKED drie tijdelijke medewerkers aan. Jeroen Cortvriendt en Niels Jonckers werkten beiden gedurende twee maanden aan het afwerken van enkele CEST-onderdelen. Zij concentreerden zich voornamelijk op het schrijven van handleidingen voor enkele open source tools, het aanvullen van het glossarium en het standaardenoverzicht. Charlotte Steen werd aangeworven als redactiemedewerker. Zij reviseerde alle inhoud op de CEST-wiki taalkundig en schreef een CEST-redactiehandboek voor intern gebruik door de PACKED-medewerkers om de uniformiteit in stijl en begrippen op de wiki te waarborgen.

Tijdens de zomermaanden stond jobstudent Dorien Dierickx in voor het aanvullen van de PACKED-website met artikels en interviews die het resultaat zijn van de PACKED-projecten. Zij creëerde ook een inventaris van alle publicaties in de PACKED-bibliotheek in het registratieprogramma Collective Access.

3.3. PROJECT- OF WERKGROEPEN

PACKED vzw richtte in 2009/2010 enkele project- en werkgroepen op en zette samenwerking met deze groepen in 2011 verder:

Stuurgroep voor het IPR-onderzoek in het kader van ATHENA

PACKED vzw was binnen het ATHENA-project verantwoordelijk voor de leiding van het werkpakket omtrent de omgang met intellectuele eigendomsrechten in het kader van de online ontsluiting van digitaal cultureel erfgoed.

Het merendeel van het onderzoek binnen dit werkpakket werd door PACKED vzw zelf uitgevoerd, in samenwerking met de Universiteit van Patras (Griekenland). PACKED vzw stelde in het kader van dit onderzoek een stuurgroep samen, bestaande uit

- Herman Croux (Marx Van Ranst Vermeersch & Partners, Brussel);
 - Annemarie Beunen (Universiteit Leiden en de Nederlandse Koninklijke Bibliotheek, Den Haag).
- Deze stuurgroep verleende input tot het einde van het ATHENA-project (april 2011).

Expertengroep rond het behoud van afspeel- en weergaveapparatuur voor computergebaseerde kunst

In het kader van het internationale onderzoek naar het behoud van afspeel- en weergaveapparatuur voor computergebaseerde kunst (een project i.s.m. het Nederlands Instituut voor Mediakunst) werd een expertenpanel opgericht. De leden van het panel voor de tweede onderzoeksfase (2010-2011) waren:

- Tabea Lurk (Hochschule der Künste, Bern);
- Juergen Enge (Staatliche Hochschule für Gestaltung, Karlsruhe);
- Pip Laurenson (Time-Based Media Conservation, Tate Modern, Londen) ;
- Yves Bernard (iMAL, Brussel);
- Gaby Wijers (Nederlands Instituut voor Mediakunst, Amsterdam);
- Rony Vissers (PACKED vzw, Brussel).

Dit expertenpanel kwam in 2011 samen tijdens de halfopen expertmeeting op 6 april 2011 (zie paragraaf 5.3.3. *Discussieve momenten*).

Externe pool van reviewers in kader van het DCA-project

De publieke deliverables die geschreven worden als onderdeel van het DCA-project, worden door externe experts gereviewed. Voor deze taak coördineert PACKED de volgende expertengroep:

- Regine Stein, hoofd van de dienst Informatietechnologie aan Deutsches Dokumentationszentrum für Kunstgeschichte - Bildarchiv Foto Marburg (Philipps Universität Marburg, Duitsland);
- Inge Van Nieuwerburgh, coördinator digitale collecties Universiteitsbibliotheek Gent;
- Patrick Hochstenbach, digitaal architect Universiteitsbibliotheek Gent;
- Simon Tanner, hoofd van King's Digital Consultancy Services aan King's College London (Groot-Brittannië) en onafhankelijk consultant;
- Gordon McKenna, collectiebeheerder bij Collections Trust (Groot-Brittannië);
- Marco De Niet, directeur DEN – Digitaal Erfgoed Nederland;
- Robert Gillesse, senior medewerker kwaliteitszorg DEN - Digitaal Erfgoed Nederland.

In 2011 stonden deze experts in voor het reviewen van in totaal vier deliverablerapporten:

D3.1. Metadata implementation guidelines for digitised contemporary artworks, D4.1. Digitisation workflow description for digitising the selected artworks, D5.1. Assessment of the different aggregation platforms and their aggregation requirements en D6.1. Guidelines for a long time preservation strategy for digital reproductions and metadata.

PACKED vzw participeerde in 2011 ook in enkele reeds bestaande project- en werkgroepen. Een uitgebreide evaluatie van de participatie vindt u onder paragraaf 5.3. *Participatie*.

4. SAMENWERKING

4.1. SAMENWERKING IN VLAANDEREN

In het Actieplan 2011 werd samenwerking met andere instellingen in Vlaanderen vooropgesteld. Deze samenwerking werd gerealiseerd, en wordt continu uitgebreid en geïntensifieerd. PACKED vzw onderhield in 2011 immers ook nauwe banden met de steunpunten FARO (voor erfgoed) en BAM (voor beeldende, audiovisuele en mediakunst) en trachtte waar mogelijk met hen samen te werken (o.a. in het kader van Archipel en werkgroep(en) van het VIAA).

In 2011 zette PACKED vzw concrete samenwerking voort met de Belgische partners in de Europese projecten ATHENA, Linked Heritage en DCA. Deze partners zijn:

- Modemuseum Antwerpen;
- Stadsarchief Antwerpen;
- Collectie Vlaamse Gemeenschap;
- S.M.A.K.;
- Mu.ZEE;
- argos;
- MAC's Grand-Hornu;
- IBBT;
- Stedelijke Musea Mechelen;
- Museum Plantin-Moretus / Prentenkabinet;
- Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis;
- Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België;
- Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium.

Via diverse projecten en werkgroepen werkte PACKED vzw in 2011 ook samen met o.a. Amsab – Instituut voor Sociale Geschiedenis, de Koninklijke Bibliotheek van België, de Bibliotheek Kris Lambert (Oostende), Erfgoedplus.be, de diverse partners uit het Archipel-consortium, MovE (Musea Oost-Vlaanderen in Evolutie), de Vlaamse Kunstcollectie, de provinciale museumconsulenten en de werkgroep digitalisering binnen de erfgoedcellen.

4.2. INTERNATIONALE SAMENWERKING

In het Actieplan 2011 werd niet alleen een samenwerking met andere instellingen in Vlaanderen vooropgesteld, maar eveneens een internationale samenwerking. Ook deze samenwerking werd verder uitgebreid en geïntensifieerd.

In 2011 werden o.a. de volgende internationale samenwerkingen (verder) uitgebouwd:

- met de Universiteit van Patras (Griekenland) en de andere werkpakketleiders in het ATHENA-netwerk (zie paragraaf 5.1.1. *ATHENA*);
- met de partners in het DCA-consortium (zie paragraaf 5.1.3. *DCA*) en in het bijzonder de werkpakketleiders;
- met de partners in het Linked Heritage-consortium (zie paragraaf 5.1.2. *Linked Heritage*) en in het bijzonder de werkpakketleiders;
- met het Europeana-bureau (Nederland);
- met DEN - Digitaal Erfgoed Nederland.
- met de Groupe Obscoléscence Electronique (Frankrijk);
- met het Nederlands Instituut voor Mediakunst (Nederland);
- met de Hochschule der Künste Bern (Zwitserland);
- met Tate Modern (Groot-Brittannië);

De samenwerking met deze organisaties en partners binnen het werkkterrein van PACKED vzw vertaalt zich in de verschillende activiteiten en participaties (zie hoofdstuk 5. *Activiteiten*).

5. ACTIVITEITEN

Hier volgt een overzicht van de activiteiten uit 2011, inclusief degenen die niet a priori in Actieplan 2011 waren opgenomen.

5.1. PROJECTEN

5.1.1. ATHENA (Access to Cultural Heritage Networks Across Europe)

GELINKT AAN: doelstelling 2, 4 en 5.

PACKED vzw vertegenwoordigde de Vlaamse Gemeenschap in ATHENA, een door de Europese Unie gesubsidieerd project dat zich richt op het voorbereiden van de koppeling van digitale collecties uit Europese musea aan het Europeana-portaal. De taak van PACKED vzw in ATHENA was tweeledig:

- de coördinatie voor België van de aanlevering van content uit Vlaamse en federale instellingen;
- de leiding van een werkpakket rond intellectuele eigendomsrechten, in samenwerking met de universiteit van Patras (Griekenland).

Het project eindigde eind april 2011. In de laatste vier projectmaanden bestond de betrokkenheid van PACKED vzw er vooral in de Vlaamse partners in het project (Modemuseum Antwerpen, Stadsarchief Antwerpen, Collectie Vlaamse Gemeenschap & S.M.A.K.) te ondersteunen bij het afwerken van de mapping van hun informatie in de ATHENA-aggregatietool, en er op toe te zien dat alle aangeleverde records op het Europeana-portaal gepubliceerd werden. Eind 2011 resulteerde dit in de beschikbaarheid van 36.878 records van Vlaamse ATHENA-partners op het Europeana-portaal.

PACKED leverde als werkpakketleider in 2011 ook nog een deliverable af: *D6.4 Database containing IPR information per member State* beschreef de realisatie van een online publiek toegankelijke database waarin (contact)informatie m.b.t. relevante spelers op gebied van intellectueel eigendomsrecht in alle ATHENA-partnerlanden, aangeboden werd. Deze database maakt integraal deel uit van de eveneens in het kader van dit project ontwikkelde *online step-by-step* gids voor het klaren van rechten (beschikbaar via http://devel.silktech.gr/athenaeurope_ipr/). Alle resultaten en publicaties van het ATHENA-project vindt u op de projectwebsite <http://www.athenaeurope.org/>.

Op 8 april 2011 vond in het kader van het ATHENA-project een workshop plaats in Brussel waarop Europeana's nieuwe Data Exchange Agreement bediscussieerd werd. PACKED vzw stond mee in voor de organisatie van dit evenement (zie paragraaf 5.3.3. *Discursieve momenten*).

5.1.2. Linked Heritage

GELINKT AAN: doelstelling 2, 4 en 5.

Het project Linked Heritage kan beschouwd worden als het vervolg op het ATHENA-project en startte begin mei 2011. Linked Heritage heeft drie hoofddoelen:

- het aanleveren van grote hoeveelheden nieuwe digitale content aan Europeana, afkomstig uit zowel de publieke als uit de private sector;
- het verrijken van de kwaliteit van de content op vlak van rijkere metadata, potentieel voor hergebruik, en uniekheid (het gebruik van persistente en unieke identifiers);
- het verbeteren van zoekopdrachten naar, vindbaarheid van en gebruik van Europeana-content.

PACKED vzw stond in 2011 vooral in voor het betrekken van Vlaamse partners in dit project om hun digitale content via de aggregatiefaciliteiten van het project aan te leveren aan Europeana. Initieel waren het Kasteel van Gaasbeek en de Collectie Vlaamse Gemeenschap (deel Collectie Hugo

Debaere) als contentpartner aangesloten, maar zij hebben zich teruggetrokken. Om die reden diende PACKED vzw op zoek te gaan naar vervangende content. Via voorstelling van het project bij verschillende geïnteresseerde partners (o.a. Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed, Stedelijke Musea Mechelen, Stedelijke Musea Ieper, Fotomuseum Provincie Antwerpen, Plantin-Moretusmuseum, Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium, ...) konden in 2011 enkele succesvolle partnerschappen formeel afgesloten worden. Dit is het geval voor o.a. de Stedelijke Musea Mechelen en het Plantin-Moretusmuseum. In 2012 zal gestart worden met de mapping en aggregatie van hun aangeleverde data.

Naast het actief opsporen van nieuwe partnerschappen was PACKED vzw in 2011 binnen Linked Heritage ook inhoudelijk actief in de werkgroepen rond terminologie, metadata en meertaligheid. PACKED vzw stond ook mee in voor het schrijven en verspreiden van een informatiedocument voor alle projectpartners met betrekking tot het Europeana Data Exchange Agreement en hoe daar in Linked Heritage mee zal omgegaan worden. Meer informatie over dit project en de resultaten tot op heden vindt u op de projectwebsite <http://www.linkedheritage.org/>

5.1.3. Digitising Contemporary Art (DCA)

GELINKT AAN: doelstelling 2, 4 en 5

Binnen het Europeana-portaal is hedendaagse kunst op dit moment slechts minimaal aanwezig. Het project Digitising Contemporary Art zal een Europees corpus van gedigitaliseerde kunstwerken en hun contextuele informatie creëren. Hierbij ligt de nadruk op hedendaagse kunst; kunst die gecreëerd werd na 1945. De voornaamste resultaten van het project zijn:

- *het creëren van digitale reproducties van hedendaagse kunstwerken om op die manier de langetermijnbewaring van dit deel van het Europese culturele erfgoed te verzekeren;*
- *de toename van de mate van publieke beschikbaarheid van deze digitale reproducties voor burgers/eindgebruikers via het Europeana-platform en nationale aggregatoren (indien van toepassing);*
- *de mogelijkheid creëren voor de projectpartners om hun gedigitaliseerde materiaal over hedendaagse kunst te linken aan gelijkaardige content uit ander Europese instellingen d.m.v. ICT gebruik en op die manier gebruik van deze content te verrijken.*

Het project werd gestart met een kick-off vergadering in Brussel (FARO) op 25-26/01/11. In de eerste twaalf projectmaanden (het jaar 2011) werden zes maanden gereserveerd voor grondige voorbereiding van de digitalisering, en werd vanaf juni 2011 met de eigenlijke digitalisering gestart. In de voorbereidende periode organiseerde PACKED vzw voor geïnteresseerde projectpartners een workshop bij het AMVB te Brussel, waarbij de hele cyclus van een digitaliseringsproces werd uitgelicht. Willem Vanneste (eDAVID vzw) leverde tijdens deze workshop een bijdrage over het belang en de totstandkoming van een lastenboek voor digitalisering.

Op basis van deze workshop en een analyse van de stand van zaken m.b.t. expertise en ervaring op het vlak van digitalisering in alle partnerinstituten, werd een workflow voor het digitaliseren van hedendaagse kunstobjecten gecreëerd door het Museum voor Schone Kunsten van België (*D4.1. Digitisation workflow description for digitising the selected artworks*). Dit document omvatte o.a. technische parameters voor digitalisering en besprak de verschillende fases in een digitaliseringstraject (van voorbereiding tot kwaliteitscontrole). Tegelijkertijd werden de partners gevraagd een individueel digitaliseringsplan op te maken, op basis van de richtlijnen in D4.1 en hun dagelijkse praktijken. Deze plannen werden door de technische werkpakketleiders gereviseerd en hun aanbevelingen voor bepaalde verbeteringen aan het plan werden door de partners in een nieuwe versie verwerkt. Op die manier kon tijdens de zomer op een kwaliteitsvolle manier begonnen worden met de digitalisering.

Om de vier maanden wordt aan de partners gevraagd om een update te geven van hun vorderingen – op vlak van digitalisering (technische specificaties) alsook inventarisatie, het online plaatsen van de digitale reproducties, klaren van rechten ...

Enkele andere belangrijke deliverables die tijdens het eerste projectjaar gepubliceerd werden, zijn:

- *D3.1. Metadata implementation guidelines for digitised contemporary artworks* (IBBT): richtlijnen voor betekenisvolle beschrijving van hedendaagse kunstobjecten, met o.a. referenties naar metadatamodel LIDO en de vocabulary van GAMA;
- *D5.1. Assessment of the different aggregation platforms and their aggregation requirements* (NTUA): overzicht van geschikte aggregatoren die de digitale content van de DCA-partners kunnen aggregeren naar het Europeana-portaal;
- *D6.1. Guidelines for a long time preservation strategy for digital reproductions and metadata* (NIMk): aanbevelingen voor de opmaak en het uitvoeren van een strategie voor de langetermijnpreserving van de gecreëerde digitale reproducties en hun metadata.

De rol van PACKED vzw in het DCA-project is tweeledig; via WP1 (projectmanagement) staat PACKED vzw in voor de algemene coördinatie van het project; via WP2 (partnercoördinatie) wordt toezicht gehouden op de voortgang van de digitalisering in de verschillende partnerinstituten.

Meer informatie over het DCA-project en een overzicht van alle publieke deliverables vindt u op de projectwebsite <http://www.dca-project.eu/>.

5.1.4. Het behoud van afspeel- en weergaveapparatuur voor audiovisuele kunst

GELINKT AAN: doelstelling 2, 4 en 5.

Het doel van dit project was de digitalisering en de langetermijnbewaring te verbeteren en te verzekeren van audiovisuele kunstwerken die worden bedreigd door het in onbruik raken van de noodzakelijke afspeel- en weergaveapparatuur. De tweede fase van dit project die als focus computergebaseerde kunstwerken had, eindigde eind juni 2011.

Voor dit onderzoek ontving PACKED vzw in 2010 een internationale projectsubsidie van de Vlaamse Gemeenschap. Het onderzoek in dit project werd uitgevoerd aan de hand van enkele geselecteerde casestudies. Hieronder volgt een overzicht van de werkzaamheden die in 2011 rond deze casestudies plaatsvonden:

- *'Mondophrenetic™'* (Herman Asselberghs, Els Opsomer en Rony Vissers – 2000)

PACKED vzw maakte een rapport rond de conserveringsproblemen van deze computergebaseerde installatie. Emanuel Lorrain nam interviews af van kunstenaars Els Opsomer en van de originele programmeur van het werk (Andreas Kratky) om een beeld te krijgen van de technische aspecten van het werk (interview via e-mail). De volledige rapportering over deze case study zal in 2012 gepubliceerd worden op de SCART-website (zie paragraaf 6.2. *De PACKED-websites*) als onderdeel van het onderzoeksproject naar obsoleete apparatuur.

- *'HeadNurse'* (Anne-Mie Van Kerckhoven, 1989-1999)

PACKED vzw assisteerde S.M.A.K. met de uitvoering van het onderzoek rond deze computergebaseerde installatie van Anne-Mie Van Kerckhoven. Emanuel Lorrain interviewde de kunstenaars en de originele programmeur van het werk (Danny Devos) om een beeld te krijgen van de technische aspecten van het werk (interview via e-mail). PACKED vzw heeft S.M.A.K. op basis van plaatsbezoeken advies verleend om de technische problemen van de originele apparatuur die nodig is om het kunstwerk tentoon te stellen, op te lossen. De volledige rapportering over deze case study

zal in 2012 gepubliceerd worden op de SCART-website (zie paragraaf 6.2. *De PACKED-websites*) als onderdeel van het onderzoeksproject naar obsoleete apparatuur.

- *'I Hate'* (Imogen Stidworthy, 2007)

PACKED vzw assisteerde M HKA met het uitvoeren van het onderzoek rond dit werk van Imogen Stidworthy. Emanuel Lorrain interviewde de kunstenaar en de originele programmeur van het werk (Nic Sandiland) om een beeld te krijgen van de technische aspecten van het werk (interview via e-mail). De volledige rapportering over deze case study zal in 2012 gepubliceerd worden op de SCART-website (zie paragraaf 6.2. *De PACKED-websites*) als onderdeel van het onderzoeksproject naar obsoleete apparatuur.

- *'Oratorium For Prepared Video Player And Eight Monitors'* (Frank Theys, 1989)

Over het onderzoek rond dit werk werd door Emanuel Lorrain een artikel geschreven en in 2011 gepubliceerd, zie 6.1. *Publicaties*.

Voor de vier volgende case studies:

- *'Bach Two Part Invention'* (Jonathan Horowitz, 1998);

- *'Mon.- Sun.'* (Jonathan Horowitz, 1996);

- *'Battered Tears'* (Dennis Oppenheim, 1994);

- *'Das Endes des Jahrhunderts'* (Klaus vom Bruch, 1985).

werden in 2010 reeds interviews met de kunstenaars afgenomen. In 2011 hebben Emanuel Lorrain en Veronique Despodt (S.M.A.K.) de transcripties van deze interviews herwerkt tot een finale versie.

In 2011 interviewde Emanuel Lorrain in het kader van dit onderzoek de volgende personen:

- Tabea Lurk & Juergen Enge, Hochschule der Künste Bern en Hochschule für Gestaltung Karlsruhe, Brussel, 5 april 2011;

- Mathieu Charreyre, WDA, Paris, 7 mei 2011;

- Chi Tien Lui, CTL Electronics, New York, 30 mei 2011;

- Lauren Sorensen & Sarolta Cump, Bay Area Video Coalition – Video Preservation Lab, San Francisco, 8 juni 2011;

- Mark Hellar, Hellar LLC, San Francisco, 8 juni 2011;

- Richard Gagnier, DOCAM, Montreal, 15 juni 2011.

Deze interviews zullen in 2012 online gepubliceerd worden; in 2011 verscheen enkel het interview met Chi Tien Lui online in het Nederlands en het Frans

(http://packed.be/nl/resources/detail/interview_met_chi_tien_lui_ctl_electronics/interviews/).

In 2011 werden het interview met Bruno Burtre (Vectracom, Parijs) dat afgenomen werd in 2010, ook online gepubliceerd in het NL-FR-EN

(http://www.packed.be/nl/resources/detail/interview_met_bruno_burtre_vectracom/interviews/).

In 2011 werden in het kader van het onderzoek nog enkele interviews afgenomen in het kader van de bovengenoemde case studies. Deze interviews worden verwerkt voor publicatie op de SCART-website in 2012. Door met de kunstenaars over de productiegeschiedenis van hun werk te spreken, wordt een beter beeld gegeven van de rol en het belang van de apparatuur die in de werken gebruikt wordt. Op die manier zijn de interviews een bron van informatie voor de collectiebeherende instituten die een geschikte conserveringsstrategie voor de beschreven werken moeten ontwikkelen.

- Anne-Mie Van Kerckhoven, kunstenaar, 12 juli 2011, Antwerpen; gesprek rond het werk 'Head Nurse', onderdeel van de S.M.A.K.-collectie.

- Imogen Stidworthy, kunstenaar, 1 augustus 2011, via Skype, gesprek rond de installatie 'I Hate', onderdeel van de M HKA-collectie;

- Els Opsomer, kunstenaar, 5 september 2011, Brussel, gesprek rond de installatie 'Mondophrenetic'.

Alle interviews met experts en kunstenaars, samen met het onderzoek rond de kunstwerken waren een bron van informatie voor het opstellen van een set van richtlijnen voor de opslag en het onderhoud/beheer van computerapparatuur voor (kunst)installaties. Deze richtlijnen zullen in 2012 gepubliceerd worden op de SCART-website (zie paragraaf 6.2. *De PACKED-websites*), samen met de richtlijnen voor de preservatie van videogebaseerde werken (eerder gepubliceerd op de PACKED-website als onderdeel van het eerste deel van het onderzoeksproject naar obsoleete afspeel- en weergaveapparatuur).

De resultaten van dit onderzoeksproject werden in 2011 door Emanuel Lorrain op twee internationale conferenties gepresenteerd:

- *Electronic Media Group session tijdens de 2011 AIC annual meeting*. Hotel Marriott, Philadelphia, PA (Verenigde Staten), 3 juni 2011; <http://cool.conservation-us.org/coolaic/sg/emg/meetings/2011-philadelphia/index.html>
- *Digital Art Conservation Symposium II*. École Supérieure des Arts Décoratifs, Strasbourg (Frankrijk), 24-25 november 2011; <http://www.digitalartconservation.org/index.php/en/symposium-ii.html>.

In het kader van dit project werd deelgenomen aan volgende internationale symposia:

- *Virtualisation as a strategy for the long-term preservation of computer-based art*. Nederlands Instituut voor Mediakunst, Amsterdam (Nederland), 24 februari 2011.
- *Emulation and Virtualisation for Software Based Art*. Tate Modern, London (Groot-Brittannië), 7 maart 2011.

Meer informatie over dit project vindt u voorlopig nog op

http://www.packed.be/nl/projects/readmore/obsolete_apparatuur/. PACKED startte in 2011 met de voorbereiding voor de opbouw van een nieuwe website (SCART, zie paragraaf 6.2. *De PACKED-websites*) die alle opgebouwde kennis binnen PACKED rond de lange termijn bewaring van audiovisuele- en mediakunst, zal bundelen. De resultaten van het project rond obsoleete apparatuur zullen hier ook in verwerkt worden.

5.1.5. Cultureel ErfgoedStandaarden Toolbox (CEST)

GELINKT AAN: doelstelling 1, 2, 3, 4, 5 en 6.

CEST (Cultureel ErfgoedStandaarden Toolbox) werd door PACKED vzw en eDAVID vzw in december 2009 opgestart in opdracht van het Agentschap Kunsten & Erfgoed van de Vlaamse Overheid. Het project heeft als doelstelling duidelijkheid te verschaffen over “*welke standaarden er prioritair van toepassing zijn voor de archivering, de ontsluiting en de uitwisseling van digitale archivalische, documentaire, audiovisuele en museale objecten en objectrepresentaties.*” Meer informatie op <http://www.projectCEST.be>

De taken die PACKED vzw in 2011 i.s.m. andere partners binnen CEST uitvoerde, zijn:

prioriteit 1: CEST-richtlijnen verder ontwikkelen

- De CEST-richtlijnen werden grondig herzien en beter op elkaar afgestemd.
- Er werd een instructie opgesteld voor het selecteren van metadataschema's voor Linked Open Data ('Vocabularies').
- Er werd een traject opgestart voor de ontwikkeling van een instructie voor het aggregeren van digitale collecties.
- Er werd een traject opgestart om de Archipel-handleiding voor het digitaliseren van film, video en geluid te redigeren, uit te breiden en in overeenstemming te brengen met de CEST-richtlijnen.

° nieuwe behoeften signaleren

- Er werd een nood vastgesteld aan expertise over bestandsidentificatie en –validatie, alsook metadata-extractie. Er werd een onderzoeksrapport gemaakt over identificatie, validatie en metadata-extractie in het kader van het OAIS-protocol en een overzicht van de beschikbare tools. Dit rapport wordt gereviewed en gepubliceerd in 2012.
- Er werd een nood aan basishandleidingen gesignaleerd voor een aantal software tools voor de identificatie en validatie van digitale bestanden. Naar aanleiding hiervan werden handleidingen gemaakt voor vier tools, m.n. DROID, JHOVE, JHOVE2 en ExifTool (zie ook *'evaluaties en evaluatie-instrumenten aanbieden'*).
- Er werd een nood vastgesteld aan expertise over kleurmanagement. Er werd een onderzoeksrapport gemaakt over het toepassen van kleurprofielen. Dit rapport wordt gereviewed en gepubliceerd in 2012.

° sectorprofielen ontwikkelen

- Er werd een instructie ontwikkeld voor het registreren van audiovisuele collecties volgens de ISO 15907 standaard in een museaal registratiesysteem. In het kader hiervan nam PACKED vzw in april 2011 deel aan een workshop van het Europese EUScreen project rond bespreking van ISO 15907 standaard voor registratie van audiovisuele archieven.
- Er werd een traject opgestart voor de ontwikkeling van dataprofielen voor de meest gangbare collectietypes. De profielen voor artefacten, publicaties, TV & radio en film & video werden als test geïmplementeerd in Collective Access (zie paragraaf 5.1.12. *Ontwikkelingen registratieprogramma Collective Access*). De profielen worden verder verfijnd en gepubliceerd in 2012.

° technology watch: technische ontwikkelingen opvolgen

- Het register met ICT-standaarden voor de erfgoedsector werd geëvalueerd en waar nodig aangepast. Er werden ruim vijftieng standdaarden aan het register toegevoegd.

° toenadering tussen sectoren verder stimuleren

- Begin 2012 plant PACKED vzw enkele doelgroepenbevragingen in het kader van CEST. Tijdens deze bijeenkomsten zullen vertegenwoordigers van de verschillende sectoren hun bevindingen over CEST met elkaar en de PACKED-medewerkers kunnen delen. De voorbereiding van deze bijeenkomsten vond grotendeels plaats in 2011.

prioriteit 2: tools aanbieden voor kwaliteitsbeoordeling of –verbetering

° evaluaties en evaluatie-instrumenten aanbieden

- Er werd een database ontwikkeld met een groot aantal tools, veelal gratis software die erfgoedorganisaties ondersteunen bij het creëren en beheren van born digital of gedigitaliseerd erfgoed. Voor een aantal types software werden vergelijkende tabellen opgesteld die organisaties helpen bij de selectie van het meest geschikte pakket.
- Er werden handleidingen geschreven voor het gebruik van enkele softwarepakketten waarmee bestandsformaten kunnen worden geïdentificeerd en geëvalueerd. Dankzij deze laagdrempelige handleidingen is het gebruik van deze tools nu ook bruikbaar voor erfgoedorganisaties met een beperkte ICT-expertiseniveau.

° instrumenten voor datacleaning beschikbaar maken

- In samenwerking met de Vlaamse provincies werd een tool ontwikkeld voor de analyse van collectiegegevens in musea (*'Erfgoedstats'*, zie paragraaf 5.1.13. *Coördinatie ontwikkeling Erfgoedstats-tool*).

° CEST-aanbevelingen toepassen als evaluatie-instrument

- Het gebruik van CEST als richtinggevend kader wordt door de Vlaamse overheid aanbevolen bij de toekenning van subsidies voor digitaliseringsprojecten en de structurele werking van collectiebeherende erfgoedinstellingen. In de handleidingen en aanbevelingen van de overheid wordt expliciet verwezen naar CEST. Het Agentschap Kunsten en Erfgoed is hierbij niet zo ver gegaan dat CEST ook als toetssteen wordt gebruikt voor de evaluatie van digitaliseringsprojecten en structurele werking van collectiebeherende erfgoedinstellingen.

- ° principe 'comply or explain' toepassen
 - Zie boven.

prioriteit 3: diensten met betrekking tot kennisverbreding aanbieden

- ° kennisontwikkeling stimuleren
 - Er werden laagdrempelige handleidingen geschreven over het hoe en waarom van XML voor de erfgoedsector. Deze handleidingen zijn vrij beschikbaar op de CEST-wiki.
 - Op de CEST-wiki werd een glossarium gepubliceerd waarin ICT-terminologie die van belang is voor de erfgoedsector, op eenvoudige wijze wordt toegelicht. Het glossarium bevat ruim honderdvijftig termen.
- ° adviesverlening op maat: zie paragraaf 5.4.1. *Loketfunctie*.
- ° bijzondere aandacht schenken aan vrijwilligerssector
 - Er werd overleg gepleegd met de erfgoedcellen hoe CEST het best toegang zoekt tot de vrijwilligers in het veld. Gecoördineerde acties worden gepland in 2012.
- ° centrale toegang tot verzamelde kennis met betrekking tot digitalisering organiseren
 - De CEST-wiki werd geëvalueerd en herzien. De vormgeving en navigatie ('usability') werd verbeterd. Een gespecialiseerd medewerker redigeerde de teksten en werkte een intern stijlboek uit, met als doel de leesbaarheid voor niet-technische lezers te verbeteren. Ook inhoudelijk werden de teksten grondig aangepast.
 - De CEST-wiki biedt plaats aan handleidingen die door andere erfgoedorganisaties werden ontwikkeld. Door deze platformfunctie wordt de expertise die binnen organisaties wordt verworven, nu breder verspreid naar de erfgoedsector.
- ° aanmeldingsverplichting opleggen
 - Dit is in 2011 niet gebeurd, zie hoger '*CEST-aanbevelingen toepassen als evaluatie-instrument*'. In 2012 wordt samen met FARO en DEN bekeken hoe de op te richten projectendatabank aan CEST en DE BASIS kan gekoppeld worden.

prioriteit 4: traject 'open data' - metadata uit de silo's halen

- Er werden laagdrempelige handleidingen geschreven over het hoe en waarom van XML en Linked Open Data.
- ° toegang tot vocabularies verbeteren: zie paragraaf 5.1.6. *Onderzoek rond terminologiebronnen*.
- ° advies verlenen met betrekking tot auteursrechten en privacy
 - Er werd een uitgebreide online handleiding ontwikkeld voor het klaren van rechten in erfgoedcontext.

prioriteit 5: internationale samenwerking voortzetten en uitbreiden

- In 2011 plande PACKED vzw i.s.m. DEN naast de CESTbasic en onder de noemer CESTregister ook te werken aan een Vlaamse versie van het Nederlandse ICTregister. Samen met DEN werd ook onderzocht of het CESTregister en het ICTregister verder konden worden uitgebouwd tot een overkoepelend Europees register.

CEST is het resultaat van een opdracht vanwege het Agentschap Kunsten en Erfgoed; in het kader van die opdracht werd het project en eindrapport van CEST op 15 februari 2011 dan ook aan een aantal medewerkers van het Agentschap Kunsten en Erfgoed voorgesteld en besproken.

5.1.6. Onderzoek op vlak van terminologiebronnen (thesauri, gecontroleerde woordenlijsten, ...)

GELINKT AAN: doelstelling 1, 2, 3, 4, 5 en 6.

Aansluitend bij het CEST-project wou PACKED vzw in 2011 ook acties ondernemen om het gebruik van gestandaardiseerde vocabularies in Vlaanderen aan te moedigen en te verbeteren. Als mogelijke acties in dit kader werden in het Actieplan 2011 vermeld:

A) Ondersteuning Vlaamse bijdrage aan AAT-Ned

In overeenstemming met haar bekommernis om het gebruik van standaarden en de vraag naar bruikbare tools, wil PACKED vzw het gebruik van de AAT-Ned in Vlaanderen stimuleren. De optimalisering en harmonisering van thesauri en andere gecontroleerde woordenlijsten is een belangrijk aspect voor online erfgoedontsluiting.

De AAT-werkgroep (waarin ook PACKED-medewerker Henk Vanstappen actief betrokken is) bracht PACKED vzw in 2011 op de hoogte van het feit dat er voor een optimale koppeling van de AAT-Ned aan de oorspronkelijke Engelstalige versie van AAT, nog een aanzienlijke vertaalslag nodig was. Nederlandstalige termen (o.a. uit de AM-MovE thesaurus) die relevant zijn voor het lokale erfgoed in Vlaanderen en Nederland moesten hiervoor worden vertaald naar het Engels. Een dergelijke vertaling diende te worden uitbesteed aan een ervaren vertaler. De financiële kost om de vertaling te realiseren kon op basis van een vraag van PACKED vzw aan het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media gedragen worden door middelen uit het beleidsdomein e-cultuur. Dit resulteerde in de vertaling van 1.530 Nederlandse termen en bijhorende scope notes naar het Engels. Een resterend deel van de nog te vertalen termen zal in 2012 via gelijkaardige procedure kunnen vertaald worden.

B) Ondersteuning afstemming van lijsten met kunstenaarsnamen

Een ander belangrijk hulpmiddel om kunstcollecties via databanken beter online toegankelijk te maken bij diverse publieksgroepen is de harmonisering van de spelling van de kunstenaarsnamen. Een belangrijke namenlijst die binnen de kunsten- en erfgoedsector wordt gebruikt is de Union List of Artists Names (ULAN), die net als de AAT ontwikkeld werd door de Getty Foundation, en de RKDartists. Vooral de ULAN bevat slechts een beperkt aantal namen van mediakunstenaars. Het is de bedoeling om de ULAN en RKDartists te optimaliseren door uitbreiding met namen van kunstenaars die actief zijn in België en Nederland, en die vaak de internationale bekendheid missen om te worden opgepikt door internationale namenlijsten. Het onderzoek naar terminologiebronnen wordt niet alleen uitgevoerd in samenwerking met erfgoedorganisaties, maar ook bv. met het steunpunt BAM.

Na overleg met BAM, Bibnet en ODIS (KADOC) werd een 2-pager geschreven die de problematiek verder opent naar de creatie van een brede person-authority voor Vlaanderen, waarin bestaande databases samengevoegd en ontsloten worden. Voldoende interesse (of tijd om interesse te creëren) ontbrak bij potentiële partners; de verdere uitwerking van dit plan werd overgedragen naar 2012.

5.1.7. Uniform informatiekanal rond digitalisering van erfgoed en Europeana

GELINKT AAN: doelstelling 2, 3, 4 en 5.

Op basis van de evaluatie van de conferentie Europeana en de ontsluiting van digitaal cultureel erfgoed (16/12/09) werd binnen het Europeana Vlaanderen Overlegplatform beslist een werkgroep op te richten die de mogelijkheden van een “uniform informatiekanal rond digitalisering van erfgoed en Europeana” onderzoekt. PACKED vzw zal bijdragen aan de realisatie van dit kanaal vanuit zijn ervaring in meerdere Europese projecten rond erfgoeddigitalisering en –ontsluiting. Het platform kan gezien worden als een ondersteuning van het Europeana Vlaanderen Overlegplatform.

Een dergelijk platform werd ontwikkeld en is beschikbaar via <http://europeanavlaanderen.wikispaces.com/>. De website bevat informatie over Europeana en zijn satellietprojecten, Vlaamse en Europese digitaliseringssubsidies, aankondigingen van symposia, publicaties, werkgroepen... rond digitalisering van erfgoed en erfgoedontsluiting. De verslagen van het Europeana Vlaanderen Overlegplatform worden ook op dit platform gepubliceerd. PACKED vzw droeg in 2011 bij aan de creatie van tekstmateriaal en constructie van de websitestructuur – in afstemming met o.a. FARO, Amsab, ErfgoedPlus, Agentschap Kunsten & Erfgoed, etc. om overlap met bestaande kanalen te vermijden.

5.1.8. Archipel: Network-centric approach to sustainable digital archives (betaalde onderaannemingsopdracht i.s.m. eDAVID vzw)

GELINKT AAN: doelstelling 2, 3, 4, 5 en 6.

Binnen WP1 van het Archipel project (<http://www.archipel-project.be>) ontwikkelt PACKED samen met eDAVID een integrale workflow voor de digitalisering en archivering van bewegend beeld (film en video) en geluid. PACKED en eDAVID zullen als concrete realisatie van deze workflow drie te onderscheiden producten opleveren:

- *Manuscript voor een handboek*
- *Cursuspakket over de integrale aanpak van digitalisering en archivering*
- *Open source planningsoftware tool voor het beheren van de digitaliserings- en archiveringsworkflow*

Het handboek 'Digitaliseren van audiovisuele objecten' werd in april 2011 via FARO opgeleverd bij het Archipel-consortium. Het handboek werd geschreven door Rony Vissers (PACKED vzw), Willem Vanneste (eDAVID) en Filip Boudrez (eDAVID) en kan gedownload worden via http://www.archipelproject.be/sites/default/files/D1.6_WP1_Handboek_digitaliseren_cor.pdf

Het cursuspakket werd gebaseerd op het handboek en samengesteld door dezelfde auteurs. Het werd gebruikt tijdens de driedaagse cursus die FARO op donderdag 27 januari, donderdag 3 en woensdag 9 februari 2011 organiseerde in het kader van het Archipel-project. De docenten waren Rony Vissers (PACKED vzw), Willem Vanneste (eDAVID) en Filip Boudrez (eDAVID).

Het handboek en cursus hadden niet als doel collectiebeheerders op te leiden om zelf digitaliseringsprojecten technisch uit te voeren, maar eerder om hen genoeg inzicht in het digitaliseringsproces te bieden zodat zij:

- digitaliseringsprojecten kunnen voorbereiden (de selectie van materiaal, klaarmaken / restauratie van analogoog materiaal, het verifiëren / klaren van de auteursrechten, de offertevragen opstellen, de aangeboden digitaliseringsdiensten beoordelen, ...);
- digitaliseringsprojecten kunnen opvolgen (de logistiek, de creatie van metadata, de kwaliteitscontrole, ...).

Daarnaast kwam ook de restauratie en de audiovisuele techniek aan bod. De doelgroep bestond uit projectleiders en medewerkers van audiovisuele digitaliseringsprojecten.

De open source planningsoftware tool voor het beheren van de digitaliserings- en archiveringsworkflow werd gebaseerd op het handboek en ontworpen door Willem Vanneste (eDAVID) en Filip Boudrez (eDAVID). De tool is te downloaden via <http://www.archipelproject.be/content/deliverable-13-een-open-source-planningsoftware-tool-voor-het-managen-van-de-digitaliserings>

5.1.9. Filmpreserveringshandboek

GELINKT AAN: doelstelling 2, 3, 4, 5 en 6.

Het IMAP Preserveringshandboek dat door PACKED vzw naar het Nederlands werd vertaald en beschikbaar is via de PACKED-website, bevat onderdelen over single-channel videowerken, videogebaseerde installaties en computergebaseerde werken. Op het einde van 2009 is PACKED vzw gestart met het schrijven van een uitbreiding hiervan voor filmwerken. Filmgebaseerde werken zijn vandaag, op het moment dat de formaten Super 8 en 16mm stilaan in onbruik dreigt te raken, meer dan ooit actueel en aanwezig in de wereld van de beeldende kunst.

Het schrijven van het 'Filmpreserveringshandboek' werd doorkruist door het werk aan het handboek 'Digitaliseren van audiovisuele objecten'. Omdat digitaliseren vandaag een zeer belangrijke preserveringsstrategie is voor zowel video als niet-professionele film(formaten), dienen zowel het 'IMAP Preserveringshandboek' en het 'Filmpreserveringshandboek' te worden herwerkt en afgestemd op het handboek 'Digitaliseren van audiovisuele objecten'. Dit is door tijdsgebrek niet gelukt in 2011.

5.1.10. COMETA-model

(niet opgenomen in Actieplan 2011)

Naar aanleiding van de problematiek rond de ontsluiting van het eigen collectieregister (nu de Collectiewijzer Erfgoedbibliotheken) voerde de Vlaamse Erfgoedbibliotheek eind 2009 gesprekken met de VVBAD, Archiefbank Vlaanderen en FARO. Uit dit overleg kwam naar voren dat er behoefte was om de huidige praktijk van het inventariseren van collecties op deelcollectieniveau of overkoepelend collectieniveau beter onderling af te stemmen binnen de cultureelerfgoedsector. Dit zou kunnen door de bestaande expertise bij enkele organisaties te consolideren en te delen met andere spelers (zoals de erfgoedcellen) in het kader van hun opdracht rond omgevingsanalyse en dit in kaart te brengen.

Al snel werd duidelijk dat een kader voor het verzamelen en ter beschikking stellen van collectiebeschrijvingen in Vlaanderen wenselijk was. Deze scope bleek te passen in het Prisma-traject van FARO, een uitgebreide veld- en toekomstanalyse van het cultureelerfgoedveld in Vlaanderen. Zie paragraaf 5.3.1. *Overlegstructuren* voor meer info over de Prisma-werkgroep Collecties. Vanuit deze werkgroep werd een voorstel gedaan voor kwalitatieve, uitwisselbare basisbeschrijvingen op collectieniveau; het model hiervoor werd 'Cometa' (CollectieMETAdata).

Cometa is een praktisch model dat voor en door cultureelerfgoedinstellingen werd ontwikkeld om iedereen die een collectiebeschrijving wil maken, snel op weg te helpen. Cometa kan worden gebruikt door alle soorten erfgoedorganisaties en door zowel professionals als amateurs.

In 2011 werd het model geïntroduceerd in de sector via documentatie, tools en vorming. In september 2011 brachten FARO, PACKED en de Vlaamse Erfgoedbibliotheek hiervoor de volgende materialen uit:

- een inleidende brochure die werd verspreid onder professionals in de cultureelerfgoedsector;
 - een online informatiedossier op www.cometamodel.be;
 - namens de drie partners stelden David Coppoolse (VEB) en Henk Vanstappen (PACKED) het model op Informatie aan Zee voor met de presentatie 'Cometa. Collecties consistent in kaart brengen.'
- Een eerste studiemoment rond het model was voorzien voor 31 januari 2012; dit werd door PACKED in 2011 reeds mee voorbereid.

5.1.11. Cases audiovisueel erfgoed

(niet opgenomen in Actieplan 2011)

Digitalisering videowerken Danny Matthys

Danny Matthys is één van de pioniers van de videokunst in Vlaanderen. In 2009 startte PACKED een traject op i.s.m. argos rond de digitalisering van enkele werken uit de periode begin jaren '70 tot midden jaren '80. Na enkele teleurstellende digitalisering (o.a. door ZKM) werden de mastertapes van drie werken ('Zeedijk Knokke-Heist' (4 kanalen), 'Prudence van Duyseplein' (2 kanalen) en 'Coupure' (2 kanalen) door Emanuel Lorrain in oktober 2011 bij argos opgehaald om deze in Haarlem

door Martijn Belle (AV Works) te laten digitaliseren. Dit met het oog op het verkrijgen van een betere digitale masterversie dan degene die argos tot dan toe in zijn bezit had.

Digitalisering 'The World Question Center' van James Lee Byars

Jarenlang werden de moederbanden van de live televisie-uitzending van 'James Lee Byars: The World Question Center' (Jef Cornelis, 1969) verloren gewaand, tot er in 2009 een opname op een zeldzaam 1" videotapeformaat werd teruggevonden. Sindsdien hebben PACKED vzw en argos samengewerkt aan de digitalisering van deze videotape. In 2011 werd dit digitaliseringstraject afgerond; een kort artikel over de digitalisering van dit ongewone Vlaamse televisiemoment én unieke document over een sleutelwerk van één van de markantste kunstenaars uit de tweede helft van de twintigste eeuw is nu te lezen op de PACKED-website

http://www.packed.be/nl/resources/detail/een_relikwie_gered_over_de_digitalisering_van_the_world_question_center/artikels/.

Begeleiding van de digitalisering van 8 mm films van Jozef Gesquière door bibliotheek Kris Lambert (Oostende)

In de zomer van 2011 werd PACKED vzw door de bibliotheek Kris Lambert (Oostende) gecontacteerd met de vraag naar advies i.v.m. de digitalisering van een aantal 8 mm films. Het probleem dat zich voor hen stelde was vooral de digitalisering van de afzonderlijke 8mm magnetische klankband. Men vond in België geen enkel labo dat dergelijke klankbanden kon digitaliseren. PACKED vzw ging in het buitenland op zoek en ontdekte dat het labo Supersens (Nederland) dergelijke films en klankbanden kan digitaliseren. Tegelijkertijd werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om de bibliotheek Kris Lambert te wijzen op enkele goede praktijken m.b.t. van de digitalisering van dergelijke films. PACKED vzw fungeert tijdens het digitaliseringsproces (dat wordt afgerond begin 2012) ook als tussenpersoon tussen de bibliotheek en het labo.

5.1.12. Ontwikkelingen registratieprogramma Collective Access

(niet opgenomen in Actieplan 2011)

Kunstenaar Walter Verdin was in 2011 op zoek naar een database om zijn gehele collectie te beschrijven. PACKED vzw heeft voorgesteld om een datamodel te ontwikkelen conform de CEST-richtlijnen en standaarden. Dit datamodel werd vertaald naar een installatieprofiel voor CollectiveAccess. Hoewel de ontwikkeling van het datamodel en de implementatie in CollectiveAccess op vraag van Verdin werd opgestart, werd het zo geconcipieerd dat het inzetbaar is voor alle type collecties met soortgelijk materiaal.

Het datamodel werd op vraag van kunstencentrum Vooruit nog verder uitgebreid met enkele specifieke objecttypes. Kunstencentrum Vooruit zal in het kader van het project Vooruit 2013 haar volledige collectie volgens dit datamodel beschrijven in een CollectiveAccess-systeem. Het gebruik van standaarden verzekert de geplande uitwisseling van hun metadata met Amsab-ISG. Het datamodel en de CollectiveAccess-installatieprofielen zullen in 2012 worden afgewerkt en vrij ter beschikking worden gesteld op de CEST-wiki.

5.1.13. Coördinatie ontwikkeling Erfgoedstats-tool

(niet opgenomen in Actieplan 2011)

De Erfgoedstats-tool (vrij beschikbaar via de CEST-website

<http://www.projectcest.be/index.php/Erfgoedstats>) is een gebruiksvriendelijk hulpmiddel voor depotconsulenten en registratoren die de kwaliteit van hun registratie en de doorzoekbaarheid van hun metadata willen verbeteren. Een handleiding rond het gebruik van de tool is ook beschikbaar via

de CEST-website. Erfgoedstats werd ontwikkeld door IT-bedrijf Didgeridoo (nu: Kapernikov) en de kost van de ontwikkeling werd gedragen door de Vlaamse provincies. PACKED vzw trad hierbij op als coördinator, schreef de handleiding en verzorgde de communicatie naar de doelgroepen.

5.1.14. Doorlichting van de onderbouw van de online catalogus en aanverwante publicaties van de VKC (betaalde onderaannemingsopdracht)
(niet opgenomen in Actieplan 2011)

Op vraag van Pascal Ennaert, coördinator van de Vlaamse Kunstcollectie (VKC), diende PACKED vzw een offerte in voor de doorlichting van de onderbouw van de online catalogus en aanverwante webpublicaties van de VKC (in vorm van betaalde onderaanneming). Het doel van deze doorlichting is tweeledig: de VKC wil enerzijds een beter zicht krijgen op hoe de technische onderbouw technisch wordt gerealiseerd en wil anderzijds graag aanbevelingen ontvangen met betrekking tot een mogelijke eenvoudiger en efficiëntere organisatie van de hardware- en softwarearchitectuur binnen de VKC en haar vaste partners. De huidige coördinator wil suggesties voor een betere hardware- en softwarearchitectuur en een efficiënter dataverkeer van de lokale collectieregistratiemodules naar de centrale catalogus en daarna naar de ontsluiting via eigen websites, de VKC-koepelwebsite en de VKC thematische clusterwebsites.

De eigenlijke doorlichting zal gebeuren in 2012, maar de opstart van dit traject vond reeds plaats in 2011 (o.a. op basis van voorbereidende gesprekken met de huidige softwareprovider).

5.2. OVERLEG

5.2.1. Overleg met provinciale museumconsulenten

GELINKT AAN: doelstelling 2, 3, 4, 5 en 6.

De museumconsulenten staan ter beschikking van de musea in de provincie. Zij begeleiden, ondersteunen en adviseren alle musea; erkende zowel als niet-erkende, kleine, middelgrote en grote musea. Zij stimuleren overleg en samenwerkingsverbanden en geven advies over de verschillende aspecten van de museumwerking: in het huidige museumlandschap zou digitalisering één van deze aspecten moeten zijn. De Vlaamse provinciale museumconsulenten hebben zich reeds verenigd in een structureel overleg waarbij ook FARO betrokken is. PACKED vzw wil dit overleg graag opentrekken naar de digitalisering van museaal erfgoed.

De samenwerking met de provinciale museumconsulenten leidde in 2011 naar presentatiemomenten op de MovE- en Erfgoedplus ontmoetingsdagen (resp. in mei en in november). Ook de ontwikkeling van de Erfgoedstats-tool en verspreiding hiervan in de provincies (zie paragraaf 5.1.13. *Coördinatie ontwikkeling Erfgoedstats-tool*) verliep via de provinciale museumconsulenten en PACKED vzw.

Op 23 mei 2011 presenteerde PACKED vzw zijn werking en diensten aan de Oost-Vlaamse MovE-partners. Na contact met de museumconsulenten van Vlaams-Brabant en Limburg werd besloten dat het opportuun was om een gezamenlijk en gelijkaardig initiatief te ontwikkelen voor de Erfgoedplus-partners. PACKED vzw was zelf nauw betrokken bij de voorbereiding van deze ontmoetingsdag; dit resulteerde in drie presentatiemomenten in het programma. PACKED vzw stelde er op 8 november 2011 het project CEST, zijn acties in het kader van erfgoedontsluiting (o.a. Europeana) en de Erfgoedstats-tool voor.

Daarnaast adviseerde PACKED vzw ook de provincie West-Vlaanderen (via depotconsulent registratie Livia Snauwaert) over de nodige koppelingen van een centraal ontsluitingssysteem naar Europeana toe (o.m. rekening houdend met het Europeana-datamodel en contractimplicaties).

5.2.2. Overleg met erfgoedcellen

GELINKT AAN: doelstelling 2, 3, 4, 5 en 6.

De erfgoedcellen kunnen een belangrijke rol spelen in het hertalen van het gespecialiseerde discours rond digitalisering naar de lokale erfgoedmedewerkers. Om de expertise rond digitalisering optimaal naar het veld over te brengen, zijn de erfgoedconsulenten het geschikte aanspreekpunt. Op basis van een eerste contact met de erfgoedcellen ondervond PACKED vzw de concrete nood aan informatie en ondersteuning m.b.t. het toepassen van standaarden voor de aanmaak, bewaring en ontsluiting van hun digitaal materiaal. Ondersteuning bij de concrete toepassing van de CEST richtlijnen maakt om die reden dan ook deel uit van dit overleg.

Op 22 februari 2011 nam PACKED vzw deel aan de 'Collegagroep digiprojecten' die op initiatief van erfgoedcelmedewerkers enkele malen per jaar samenkomt. PACKED vzw stelde er het CEST-project voor, maar het werd snel duidelijk dat de werkelijke toepassing van de standaarden of gesuggereerde methoden voor de vrijwillige erfgoedcelmedewerkers niet makkelijk haalbaar zou zijn. De aanwezige professionele medewerkers vreesden dat zij dit niet makkelijk hertaald zouden krijgen naar degenen die registratie e.d. in hun erfgoedgebied uitvoerden. Dit zou in elke erfgoedcel eerst bekeken worden. Nadien zou er een terugkoppeling met PACKED vzw plaatsvinden, bv. onder de vorm van een korte opleiding of begeleiding op basis van CEST-informatie. PACKED vzw ontving in 2011 echter geen dergelijke vraag meer vanwege de erfgoedcellen.

In het kader van andere PACKED-activiteiten vond er in 2011 wel nog contact plaats met enkele erfgoedcellen. Zo zetelt PACKED in de stuurgroep van CO7 en werkten zij in het bijzonder samen met Erfgoedcel Leuven in het kader van de Erfgoedplus-ontmoetingsdag, en Erfgoedcel Noorderkempen. Deze laatste werd begeleid in het opstarten van het project 'Lucie Gelber', dat tot doel heeft een collectie volksliederen te digitaliseren en deze ter beschikking stellen aan de Vlaamse erfgoedcellen. Dit zal uitmonden in een systeem waarmee erfgoedcellen zelf opnames kunnen toevoegen en zo samen aan een Vlaamse liederenbank bouwen. PACKED vzw schreef voor dit project de 2-pager.

5.2.3. Gebruikersgroep Auteursrechten

GELINKT AAN: doelstelling 2, 5 en 6.

In samenwerking met de Vlaamse Kunstcollectie, MOVE en FARO nam PACKED vzw in oktober 2010 het initiatief om een 'Gebruikersgroep cultureel erfgoed, auteursrecht en publiek domein' op te starten. De concrete aanleiding was de recente ontwikkelingen i.v.m. het uitoefenen van de vergoedingsrechten voor het (online) gebruik van auteursrechtelijk beschermd materiaal door bepaalde beheersvennootschappen. Verder zijn er vele andere aspecten in de toepassing van het auteursrecht en de intellectuele eigendomsrechten die een impact hebben op de werking van erfgoedinstellingen en die dus de oprichting van deze gebruikersgroep noodzakelijk maken.

In 2011 werd de uitbouw van deze gebruikersgroep verdergezet. PACKED vzw nam actief deel aan de voorbereidende vergaderingen van de kerngroep en de bijeenkomsten van de uitgebreide gebruikersgroep. Deze laatste kwam in 2011 vier keer samen. PACKED vzw was ook betrokken bij de organisatie van een open vormingsmoment over contractmodellen en licentieovereenkomsten in de context van het auteursrecht, dat plaatsvond op 14 juni 2011 (zie paragraaf 5.3.3. *Discursieve momenten*).

Op 16 mei 2011 lanceerde de gebruikersgroep een standpuntbepaling rond het vrijgeven via het internet van metadata over werken uit collecties van cultureel-erfgoedinstellingen. Deze bepaling kwam er naar aanleiding van het nieuwe Europeana Data Exchange Agreement en het feit dat de leden van de gebruikersgroep zich niet gehoord vonden in de discussie rond dit document. PACKED vzw droeg vanuit zijn eigen ervaringen in het Europese digitaal erfgoedveld actief bij tot de creatie van dit document (lees hier de volledige tekst: http://www.packed.be/nl/news/detail/vrijgeven_via_het_internet_van_metadata_over_werken_uit_collecties_van_cult/)

5.2.4. Stuurgroep omgevingsanalyse

GELINKT AAN: doelstelling 1, 5 en 6.

In 2010 voerde PACKED vzw verschillende gesprekken met andere organisaties i.v.m. met de structurering van de opbouw en disseminatie van de kennis, ervaring en expertise omtrent digitaal cultureel erfgoed. In eerste instantie werken FARO en PACKED vzw werken samen aan een afspraken rond de takenverdeling m.b.t. digitaal erfgoed. Gelijkaardig overleg met Archiefbank Vlaanderen, Lukasweb, Vlaamse Kunstcollectie en Vlaamse Erfgoedbibliotheek wordt verdergezet in 2011.

Op 16/03 organiseerden PACKED vzw en FARO een expertiseoverleg digitaal erfgoed. Op deze vergadering werden uitgenodigd: de Vlaamse Kunstcollectie, de Archiefbank Vlaanderen, de Vlaamse Erfgoedbibliotheek en Lukasweb. De bedoeling van dit expertiseoverleg was tot meer afstemming te komen tussen landelijk erkende erfgoedorganisaties m.b.t. de expertise 'digitaal erfgoed' en een globale 'netwerkvisie' te ontwikkelen over de rol van de diverse spelers, meer bepaald m.b.t. de invulling van sectoroverstijgende en cross-sectorale expertises enerzijds en sectorspecifieke expertises anderzijds, rekening houdende met de behoeften in de sector(en). PACKED vzw en FARO hadden ter voorbereiding reeds een ontwerp van afsprakennota gemaakt, die zich vooral richtte op de afstemming tussen PACKED vzw en FARO.

5.2.5. Oprichting Platform Duurzame Digitale Toegankelijkheid Vlaanderen

(niet opgenomen in Actieplan 2011)

Tijdens het Archipel-eindevenement op 16 november 2011 werd de oprichting van het 'Platform Duurzame Digitale Toegankelijkheid Vlaanderen (Platform DDT-VI)' bekendgemaakt door Bart De Nil (FARO) en Rony Vissers (PACKED vzw). Enkele instellingen binnen de cultureel-erfgoedsector vonden dat de tijd rijp is om een samenwerkingsverband rond digitale duurzaamheid en toegankelijkheid op te richten. Uit buitenlandse voorbeelden is immers gebleken dat een sectorale samenwerking een vruchtbare methode is om een gezamenlijke langetermijnvisie uit te bouwen, het uitwisselen van expertise te stimuleren én om een grotere draagkracht te creëren voor de problematiek van digitale duurzaamheid bij de overheid.

De doelstellingen van het Platform DDT-VI zijn:

- het versterken van het probleembewustzijn m.b.t. digitale duurzaamheid;
- het bijdragen aan het vastleggen van de rollen en verantwoordelijkheden in de cultureel-erfgoedsector m.b.t. digitale duurzaamheid;
- het bepleiten van de urgente noodzaak aan een infrastructuur voor de opslag en het duurzaam beheer van digitaal cultureel erfgoed, alsook het wegen op de politieke agendasetting hieromtrent;
- het bepleiten van de urgente noodzaak aan diensten en instrumenten m.b.t. digitale duurzaamheid;
- het bepleiten van de urgente noodzaak aan een structurele financiering voor het bewaren en beheren van digitaal cultureel erfgoed, alsook het wegen op de politieke agendasetting hieromtrent;

- het bijdragen aan goede afspraken in de cultureel-erfgoedsector m.b.t. de selectie voor de digitale bewaring en digitaliseringacties;
- het opbouwen en verspreiden van kennis en expertise in de cultureel-erfgoedsector m.b.t. digitale duurzaamheid.

Het Platform DDT-VI ontwikkelt zich tot een netwerk van Vlaamse organisaties en instellingen die, vanuit hun eigen basiswerking en doelstellingen, actief willen samenwerken aan het versterken van de digitale duurzaamheid van het cultureel erfgoed in Vlaanderen. PACKED vzw was in 2011 samen met FARO, Amsab, FelixArchief, KADOC en de Vlaamse Erfgoedbibliotheek één van de initiatiefnemers van het platform en vormt samen met hen de stuurgroep. De eerste plenaire bijeenkomst van dit platform wordt georganiseerd in 2012.

5.2.6. Overleg met DEN

(niet opgenomen in Actieplan 2011)

Henk Vanstappen vertegenwoordigt PACKED vzw in de adviesraad van DEN. Op 15 februari 2011 werd CEST voorgesteld aan de adviesraad. Op 13 oktober nam PACKED vzw opnieuw deel aan een bijeenkomst van de adviesraad, waar onder meer de evaluatie van DE BASIS en het DEN-actieplan werden besproken.

Ook inhoudelijk is er samenwerking met DEN. Op 10 januari 2011 kwamen een aantal specialisten van DEN, KB, FARO en PACKED vzw in Den Haag bijeen. Op de agenda stond een bespreking van de geschiktheid van JPEG2000 als masterformaat voor afbeeldingen. Henk Vanstappen was hierbij aanwezig voor PACKED vzw. De resultaten werden gepubliceerd op de CEST-wiki.

Op 17 maart nam Henk Vanstappen deel aan een Linked Open Data (LOD) expert meeting, georganiseerd door DEN. Deze bijeenkomst werd gehouden ter voorbereiding van de Dutch Culture LOD event op 13 mei. Hierbij waren vertegenwoordigers van erfgoedinstellingen, bibliotheken en systeemleveranciers uit Nederland en Vlaanderen aanwezig. Dit mondde uit in het opstellen van een overzicht van de belangrijkste vocabularies voor het semantisch web in de context van erfgoedcollecties en de publicatie van een LOD-tutorial.

5.3. PARTICIPATIE

5.3.1. Overlegstructuren

GELINKT AAN: doelstelling 2, 3, 4 en 5.

Naast de geplande (project)activiteiten was PACKED vzw betrokken in overlegorganen, stuurgroepen e.d. Voorbeelden van dergelijke participatie was de deelname van PACKED vzw in 2011 aan:

Europeana Vlaanderen Overlegplatform

Dit platform wil informatie over Europeana verspreiden naar mogelijke belanghebbenden, informatie en adviezen terugkoppelen naar Europeana en de relevante projecten waar Vlaamse partners in betrokken zijn onderling afstemmen.

Cultureel-erfgoedoverleg

Het Cultureel-Erfgoedoverleg is een open overlegstructuur van organisaties en instellingen die, onafhankelijk van het steunpunt voor cultureel erfgoed en het steunpunt voor lokaal cultuurbeleid, een overkoepelende rol spelen binnen de cultureel-erfgoedsector.

Klankbordgroep en werkgroepen in kader van VIAA-traject

Ter voorbereiding van de oprichting van het VIAA werd een klankbordgroep en enkele werkgroepen opgericht. Rony Vissers vertegenwoordigde PACKED vzw in de klankbordgroep en in de werkgroep 'Digitalisering'. Henk Vanstappen vertegenwoordigde PACKED vzw in de werkgroep 'Standaarden en normen'.

Prisma werkgroep collecties

Deze werkgroep bracht in het kader van FARO's Prisma-onderzoek vertegenwoordigers van de diverse subsectoren samen. Het doel van de groep was binnen het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen de afstemming te verzekeren van methodieken en standaarden met betrekking tot inventarisering van collecties op (deel)collectieniveau (dit resulteerde o.a. in het COMETA-model, zie paragraaf 5.1.10. *COMETA-model*).

Council of Content Provider and Aggregators (CCPA)

De CCPA is een pan-Europees forum dat content providers (= zij die digitale collecties ontsluiten) en aggregatoren (=zij die digitale collecties virtueel samenbrengen) bijeenbrengt en waarin de inzichten van de brede Europese cultureel-erfgoedsector gereflecteerd worden. Binnen deze CCPA was PACKED vzw in 2011 onder meer actief betrokken in de Legal Working Group, bv. ter voorbereiding van de workshop rond Europeana's Data Exchange Agreement in Brussel op 8 april 2011 (zie paragraaf 5.3.3. *Discursieve momenten*). PACKED vzw was in oktober 2011 ook aanwezig op de European Cultural Commons conferentie, die in het kader van het Poolse EU voorzitterschap in samenwerking met Europeana georganiseerd werd.

Databank ICE-vlaanderen

Henk Vanstappen woonde voor PACKED vzw op 30 juni een consultatiebijeenkomst bij waar een korte toelichting werd gegeven van wat de databank of het platform voor immaterieel cultureel erfgoed precies zal worden. Hierbij werden ideeën getoetst aan ervaring en kennis uit het veld en inspraak gevraagd om het platform verder te verfijnen.

Expertengroep Brussels depotonderzoek

De Vlaamse Gemeenschapscommissie heeft in 2009 een bijkomende opdracht van de Vlaamse Gemeenschap gekregen om een regionaal depotbeleid voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uit te bouwen. Om de visie op een regionaal depotbeleid kwalitatief en efficiënt te kunnen onderbouwen, heeft de Vlaamse Gemeenschapscommissie beslist om een onderzoek uit te voeren naar de noden en behoeften in verband met de depotwerking van collectiebeherende erfgoedorganisaties, archiefinstellingen en besturen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit onderzoek werd uitgevoerd door de Vrije Universiteit Brussel en liep tot eind december 2011. Op 6 september vond in het kader van het onderzoek een bijeenkomst van een expertengroep plaats waarop Rony Vissers PACKED vzw vertegenwoordigde.

Interprovinciaal overleg registratie

PACKED vzw neemt deel aan het interprovinciaal registratieoverleg. In dit overleg zetelen vertegenwoordigers van de Vlaamse provincies die verantwoordelijk zijn voor de registratie en depotwerking binnen de provincie. Het overleg komt driemaandelijks samen met een roterend voorzitterschap.

Jury Erfgoedinzicht (Ontwikkeling van een gecentraliseerde databank en ontsluitingsinterface voor het West-Vlaams erfgoed)

PACKED vzw begeleidde de provincie West-Vlaanderen (via depotconsulent registratie Livia Snauwaert) bij selectie en gunning van de ontwikkeling van een registratie- en ontsluitingssysteem voor de erfgoedcollecties in deze provincie.

Herdenking Grote Oorlog

PACKED vzw werd door Projectsecretariaat herdenking 100ste verjaardag van de Grote Oorlog (2014-2018) van de Vlaamse overheid uitgenodigd voor overleg met betrekking tot de mogelijkheden voor het thema WOI in het Europeana-project of breder in het kader van digitalisering en ontsluiting. PACKED vzw informeerde hen over WOI-gerelateerde projecten in het kader van Europeana en bracht hen hiernaast o.a. in contact met de organisatoren van Riga 2014 (Cultuurhoofdstad van Europa) waar men ook in dit thema is geïnteresseerd.

Werkgroep NL-VL samenwerking digitalisering cultureel erfgoed

In 2012 organiseert de Nederlandse Taalunie een werkbijeenkomst met Nederlandse en Vlaamse 'beslissers' uit het beleid. Tijdens een rondetafelgesprek zullen zij de meerwaarde van samenwerking op het gebied van digitalisering van het cultureel erfgoed bespreken. Een werkgroep startte in 2011 de voorbereiding van deze bijeenkomst. Henk Vanstappen nam deel aan deze bijeenkomsten. In deze werkgroep zetelen de volgende vertegenwoordigers (uit Vlaanderen): Departement EWI, Departement CSJM, Agentschap K&E, PACKED vzw en FARO. Nederlandse vertegenwoordigers zijn OCW-Erfgoed, OCW-wetenschapsbeleid, DEN, Instituut voor Beeld en Geluid.

5.3.2. Overleg kunstenaarsarchieven

GELINKT AAN: doelstelling 5.

De problematiek van digitaal cultureel erfgoed stopt niet aan de grenzen van de cultureel erfgoedsector. Een voorbeeld van sectoroverschrijdend overleg waarin PACKED vzw betrokken is, is het overleg omtrent de problematiek van de kunstenaarsarchieven. Dit overleg werd nieuw leven ingeblazen in de nasleep van een symposium rond het onderwerp dat PACKED vzw en steunpunt BAM in 2010 organiseerden. Het is de bedoeling om dit overleg in 2011 verder te zetten met de kunstensector en op een constructieve manier te zoeken naar een structurele oplossing van de problemen omtrent de kunstenaarsarchieven.

Van het initiatief van BAM werd in 2011 niets meer vernomen. PACKED vzw was wel nog betrokken bij gesprekken over de archieven van de kunstenaars Stefaan Decostere, Johan Grimonprez en Jan Fabre. Enkel het gesprek i.v.m. een deel van het archief van Jan Fabre had een gunstig gevolg. Zijn audiovisuele werken werden ondergebracht bij het Nederlands Instituut voor Mediakunst.

5.3.3. Discursieve momenten

GELINKT AAN: doelstelling 2, 3, 4 en 5.

De discursieve momenten die PACKED vzw zal organiseren in 2011 beperken zich tot bijeenkomsten in het kader van specifieke projecten. Indien PACKED vzw toch participeert in groots opgezette discursieve momenten, dan zal dit gebeuren in evenementen die worden opgezet in samenwerking met of aansluiting bij andere organisaties en initiatieven. Een voorbeeld hiervan is de jaarlijkse ATHENA/EuropeanaLocal-conferentie uit 2009 en 2010. PACKED vzw zal doorheen 2011 ook actief haar werking en projecten voorstellen aan het brede erfgoedveld.

In 2011 organiseerde en/of participeerde PACKED vzw onder andere in de volgende evenementen:

- 19/01 Europeana en de digitale ontsluiting van cultureel erfgoed
 - o De Belgische partners in EuropeanaLocal (ErfgoedPlus) en ATHENA (PACKED vzw), twee van Europeana-gelieerde projecten, willen met deze conferentie het traject belichten dat een instelling moet ondernemen om data publiek beschikbaar en uitwisselbaar te maken. Rony Vissers presenteerde er de verwezenlijkingen van het ATHENA-project. Info: <http://europeanavlaanderen.wikispaces.com/conferentie2>

- 25-26/01 Publieke kick-off DCA project
 - o Eind januari werd het project Digitising Contemporary Art gestart met een kick-off vergadering die georganiseerd werd bij FARO. Naast vertegenwoordiging van alle projectpartners en een afgevaardigde van de Europese Commissie, waren ook enkele medewerkers van Vlaamse musea (niet-projectpartners) en het Agentschap Kunsten en Erfgoed aanwezig. Info: http://www.dca-project.eu/news_activities/detail/dca_kick_off_meeting
- 6/04 Expertmeeting over het behoud van obsoleete apparatuur voor computergebaseerde kunst
 - o In het kader van dit onderzoeksproject werd een expertmeeting georganiseerd. Op het programma stond de presentatie van de bestudeerde case-studies door onderzoekers van PACKED en NIMk, gevolgd door het bepalen van verdere stappen in het project. Aanwezigen waren o.a. Juergen Enge (Hochschule für Gestaltung Karlsruhe), Gert Hooegeven (Stedelijk Museum Amsterdam), Patricia Falcao (Tate Modern) en Tabea Lurk (Hochschule der Künste Bern) en Gaby Wijers (NIMk)
- 8/04 Europeana/ATHENA DEA workshop
 - o Naar aanleiding van de lancering van zijn nieuwe Data Exchange Agreements organiseerde Europeana in samenwerking met het ATHENA-project een workshop in Brussel. De organisatie werd gedragen door PACKED vzw en Kennisland (NL). Naast (inter)nationale ATHENA projectpartners, waren ook enkele geïnteresseerden uit het Vlaamse cultureel erfgoedveld aanwezig (o.a. Vlaamse Kunstcollectie, Agentschap Kunsten & Erfgoed, ...).
- 23/05 Provinciale ontmoetingsdag van Move
 - o PACKED vzw stelde zijn werking voor aan de hand van de projecten CEST (Cultureel Erfgoed Standaarden Toolbox), DCA (Digitising Contemporary Art) en Linked Heritage. Deze projecten werden gekaderd in het bredere verhaal van uitwisseling van digitaal cultureel-erfgoedmateriaal en ontsluiting via het Europeana-portaal. Info: http://www.museuminzicht.be/public/musea_werk/wat_doet_move/ontmoetingsdag/index.cfm
- 03/06 Presentatie Electronic Media Group session tijdens 2011 AIC annual meeting (Philadelphia, USA)
 - o Emanuel Lorrain stelde tijdens deze conferentie het project rond obsoleete afspelen- en weergaveapparatuur voor audiovisuele werken voor. De Electronic Media Group biedt een platform voor uitwisseling van kennis en expertise op het vlak van de preservatie van mediagebaseerde kunstwerken; het project van PACKED paste hier dus perfect. Info: <http://cool.conservation-us.org/coolaic/sg/emg/meetings/2011-philadelphia/index.html>
- 14/06 Vormingsmoment gebruikersgroep auteursrecht
 - o PACKED vzw was betrokken bij de organisatie van een open vormingsmoment over contractmodellen en licentieovereenkomsten in de context van het auteursrecht. Aan de hand van concrete voorbeelddocumenten werd 'hands on' informatie gegeven die erfgoedorganisaties kon helpen om contractuele overeenkomsten aan te gaan met derde partijen zoals auteurs, kunstenaars, fotografen, producenten en andere rechthebbenden. Info: <http://www.faronet.be/kalender/contract-en-licentiemodellen-in-de-context-van-het-auteursrecht>
- 23/06 Platform digitale architectuurarchieven.
 - o Henk Vanstappen voerde in opdracht van het CVAa een survey digitale documenten en archiefbeheer bij architectenbureaus uit en presenteerde de resultaten van dit onderzoek in juni. Deze presentatie vormde de aanleiding om op basis van de conclusies verder te overleggen over de ontwikkeling van strategieën voor het bewaren van digitale architectuurarchieven.

- 15/09 CEST-voorstelling op Informatie aan Zee
 - o Op de editie 2011 van het VVBAD-congres Informatie aan Zee belichtten Bert Lemmens en Henk Vanstappen de specifieke informatie voor bibliotheken en archieven, die te vinden is op de CEST-website. Info: <http://www.vvbad.be/bericht/cest-voor-bibliotheken-en-archieven-henk-vanstappen-en-bert-lemmens>
- 12/10 Studievoormiddag open source software voor erfgoedorganisaties
 - o In deze sessie van een workshop die door FARO georganiseerd werd, maakten Jeroen Cortvriendt en Rony Vissers vanuit CEST de balans op van de actuele open source tools voor het omzetten en afspelen van audio- en videobestanden, met bijzondere aandacht voor het identificeren, valideren en gebruiken van duurzame bestandsformaten en codecs. Info: <http://www.faronet.be/kalender/opensourcesoftware-voor-erfgoedorganisaties>
- 8/11 Erfgoedplus contactdag
 - o Deze eerste Erfgoedplus contactdag werd georganiseerd in samenwerking met PACKED vzw. Er stonden dan ook drie bijdragen van PACKED vzw op de agenda: Bert Lemmens presenteerde CEST als toolbox, Henk Vanstappen illustreerde het gebruik van de Erfgoedstats-tool en Barbara Dierickx gaf een introductie tot (participatie aan) Europeana. Info: <http://www.erfgoedplusinfo.be/nieuws/erfgoedplusbe-contactdag>
- 16/11 Eindevenement Archipel
 - o Rony Vissers stelde voor PACKED vzw samen met Bart De Nil (FARO) het platform Duurzame Digitale Toegankelijkheid Vlaanderen voor, en samen met Willem Vanneste het handboek 'Digitaliseren van audiovisuele objecten' en de bijhorende open source planningstool. Info: <http://www.archipelproject.be/content/een-netwerkvisie-voor-digitale-duurzaamheid-het-archipel-eindevenement-op-16-november-2011--2>
- 22/11 Workshop Europeana, agregació de continguts i Linked Data pel patrimoni cultural
 - o In het kader van een plenaire bijeenkomst van het Linked Heritage projectconsortium werd in Barcelona een workshop rond erfgoedontsluiting georganiseerd. Barbara Dierickx en Bert Lemmens presenteerden er het CEST-project en koppelden daarbij de beschikbare info aan het uitvoeren van internationale erfgoedprojecten. Info: <http://workshopeuropeana.wordpress.com/agenda-english/>
- 24-25/11 Digital Art Conservation Symposium II (Strasbourg, Frankrijk)
 - o ZKM, Zentrum für Kunst und Medientechnologie uit Karlsruhe, is initiatiefnemer van het project Digital Art Conservation . Zij waren als instituut nauw betrokken bij de eerste fase van het project rond obsoleete afspeel- en weergaveapparatuur voor audiovisuele kunstwerken. In het DAC-project wordt gestreefd naar een betere samenwerking tussen instituten in de Duitse Oberrhein-regio rond de preservering van mediakunstwerken. In dit kader kon Emanuel Lorrain er de onderzoeksresultaten van het PACKED-project rond obsoleete apparatuur voorstellen op hun symposium. Info: <http://www.digitalartconservation.org/index.php/en/symposium-ii.html>.

5.4. ONDERSTEUNING

PACKED vzw voorziet in sectorondersteuning als onderdeel van haar reguliere werking. Instellingen en organisaties kunnen PACKED vzw steeds contacteren met vragen i.v.m. de verschillende processen die te maken hebben met het creëren, het ontsluiten, het bewaren, het delen en het distribueren van digitaal cultureel erfgoed. Indien bepaalde vragen echter de basisdienstverlening overschrijden (bv. omdat zij te tijdsintensief zijn, specifieke externe expertise vereisen, e.d.) wordt geopteerd om deze ondersteuning aan te bieden in de vorm van een betaalde onderaanneming (zoals dit vandaag gebeurt bij de ontwikkeling van de cursus 'Digitaliseren van audiovisuele objecten' op vraag van het Archipelconsortium en FARO).

5.4.1. Loketfunctie

GELINKT AAN: doelstelling 2, 3 en 4.

PACKED vzw fungeert als loket waar musea, erfgoedinstellingen, kunstenaars, ... terecht kunnen voor advies over aspecten die onderdeel zijn van de verschillende processen die te maken hebben met het creëren, het ontsluiten, het bewaren, het delen en het distribueren van digitaal cultureel erfgoed. Vragen kunnen zowel telefonisch als per e-mail worden gesteld. Ook de PACKED-website is hiervoor een geschikt instrument. PACKED vzw wacht trouwens niet passief op vragen van musea, erfgoedinstellingen, kunstenaars, ..., de organisatie treedt ook proactief op.

Gestelde vragen hadden in 2011 betrekking op o.a. de commerciële ondersteuning op de markt van M-JPEG2000 codecs in MXF-container; de beschikbaarheid van CRT 28" monitors; de omzetting van video-opnames van gemeentelijke evenementen naar DVD, ... Enkele voorbeelden van meer uitgebreide vragen waarvoor PACKED vzw advies verleende:

- Bozar wenst zijn collectie documentatie- en promotiemateriaal te ontsluiten en informeerde bij PACKED vzw hoe en of zij dit via Europeana zouden kunnen doen;
- Erfgoedcel Waasland informeerde bij PACKED vzw hoe zij vanuit hun beeldbank de koppeling met Europeana zouden kunnen maken;
- Sportimonium ontving een oude Bernouilli-disk (schenking) en vroeg PACKED vzw om te helpen in het opnieuw leesbaar maken van de gegevens op de drager en deze in de eerste plaats te identificeren;
- Het S.M.A.K. had nood aan een infrastructuur voor de duurzame bewaring van hun digitale objecten en hierbij het advies in van PACKED vzw. Hun digitale masterbestanden werden lange tijd op losse harde schijven en cd-roms opgeslagen. Er werd beslist om de bestanden zowel lokaal in een NAS-systeem als bij een externe partner die duurzame bewaring kan garanderen te bewaren. PACKED vzw adviseerde bij de aankoop van het lokale opslagsysteem en de keuze voor aansluiting bij een beeldbank van de leveranciers Comsof en Videohouse.
- META vzw consulteerde PACKED vzw bij het selecteren van een registratiepakket voor de koepel van tram- en busmusea.
- Dr. Jean-Pierre Van Hees (Lemmensinstituut) overweegt een project te starten rond het digitaal verwerken van veldopnames uit de jaren '60 en '70 van volksmuziek om deze veilig te archiveren. Hij vroeg de KULeuven (Jan De Vuyst) om steun bij het vinden van onderzoeksfinanciering en bij het opzetten van een netwerk ter ondersteuning van het project. Vervolgens heeft Jan De Vuyst verkennende gesprekken gevoerd met FARO, Resonant en PACKED vzw.

5.4.2. Ondersteuning bij digitaliseringsplanning

GELINKT AAN: doelstelling 2, 3 en 4.

Elk digitaliseringsproject heeft verschillende dimensies. Er bestaan dan ook geen twee identieke digitaliseringsprojecten. Vooraleer een digitaliseringsproject op te starten dient er dan ook een plan te worden opgemaakt op maat van de specifieke omstandigheden. Wanneer instellingen erom vragen zal PACKED vzw hen, op basis van de bestaande richtlijnen, begeleiden bij het opzetten van digitaliseringsprojecten. PACKED vzw beschouwt dit als een manier om het vaak technische discours omtrent digitalisering op een gebruiksvriendelijke manier te hertalen naar de erfgoedmedewerkers in het veld.

In 2011 werden door de minister enkele cultureel erfgoedprojecten goedgekeurd waarbij PACKED vzw vermeld werd in de aanvraag, of waarvan het Agentschap de indieners suggereerde met PACKED vzw contact op te nemen. PACKED vzw werd door het Agentschap ook op de hoogte gebracht van de betreffende projecten. Voor enkele van hen werd in 2011 reeds een advies geformuleerd; voor anderen werd een overlegtraject opgestart dat in 2012 verder uitgewerkt zal worden.

Een overzicht:

- AMVB ontwikkelingsgericht project i.s.m. Universiteitsarchief VUB en BruDisk: PACKED vzw maakt deel uit van de stuurgroep van het project DigiGids van het AMVB. Verder bood PACKED vzw advies bij het uitwerken van de subsidie-aanvraag voor het vervolgproject op DigiGids, dat in 2012 van start gaat.
- Openbaar Kunstbezit Vlaanderen (OKV): PACKED vzw adviseerde OKV bij het digitaliseren en ontsluiten van hun tijdschriften.
- PACKED vzw adviseerde MATRIX bij het uitvoeren van het project 'ontwikkeling van een portfoliomodel voor hedendaagse muziekpartituren'.
- PACKED vzw adviseerde de bibliotheek van het Koninklijk Conservatorium Antwerpen bij de opstart van het project 'Inventarisatie en valorisatie van de partituren uit de jazzcollectie Albert Michiels'.
- Aan Variaties vzw werd advies verleend met betrekking tot terminologieën voor het beschrijven van de dialectologische verzameling van de UGent.

5.4.3. Expertise-uitwisseling m.b.t. de participatie in / het opzetten van Europese digitaal erfgoedprojecten

GELINKT AAN: doelstelling 5.

Het participeren in of initiëren van een Europees project in het veld van erfgoeddigitalisering en – ontsluiting biedt een enorme kans voor Vlaamse organisaties om hun kennis m.b.t. best practices, internationaal gedeelde praktijken, e.d. uit te bouwen. Een dergelijk traject impliceert echter vaak een onderschatte werklast. Wanneer instellingen erom vragen zal PACKED vzw hen, op basis van de bestaande richtlijnen en eigen ervaringen, begeleiden bij het navigeren doorheen de vereiste workflow op basis van de ervaring die PACKED vzw opdeed bij het initiëren en coördineren van het project Digitising Contemporary Art (in afstemming met IWT, Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie).

In maart 2011 organiseerde het Agentschap Kunsten en Erfgoed i.s.m. IWT een infosessie waarop alle toenmalige kandidaat-indieners op een Europees subsidieprogramma met focus op cultureel erfgoed, uitgenodigd werden. PACKED vzw gaf tijdens deze bijeenkomst feedback op de aanwezige voorstellen. Twee kandidaat-indieners, Amuz vzw en Fotomuseum Provincie Antwerpen, maakten nadien nog een afspraak met PACKED voor bijkomend advies.

Met het oog op het opstarten van nieuwe digitaal cultureel erfgoedprojecten op Europees niveau, werd in 2011 door PACKED vzw en CVAa een conceptueel voorstel uitgewerkt. Ook had PACKED vzw in 2011 contact met het Franse IRCAM (Institut de Recherche et Coordination Acoustique / Musique) om plannen te smeden voor het opzetten van een project binnen het 7de Kaderprogramma.

6. EXTERNE COMMUNICATIE

6.1. PUBLICATIES

(niet opgenomen in Actieplan 2011)

In 2011 verzorgde PACKED ook enkele publicaties, die zowel online als in print verschenen:

- *Anatomie van het analoge: het behoud van de video-installatie 'Oratorium forprepared video player and eight monitors' (1989) (Emanuel Lorrain, PACKED vzw).*

Geschreven voor de Electronic Media Review van de Electronic Media Group van het American Institute for Conservation.

Link: http://www.packed.be/nl/resources/detail/anatomie_van_het_analoge_de_bewaring_van_de_video-installatie_oratorium_fo/artikels/

- *Het behoud van digitale data is meer dan louter het behouden van de data (Rony Vissers, PACKED vzw).*

Gepubliceerd in het tijdschrift META, tijdschrift voor bibliotheek en archief - VVBAD (Nummer 2011/8) en online beschikbaar via

http://www.packed.be/nl/resources/detail/het_behoud_van_digitale_data_is_meer_dan_louter_het_behouden_van_de_data/artikels/

- *Obsolete Equipment: A research project on the preservation of equipment in computer-based installations (Emanuel Lorrain, PACKED vzw).*

Geschreven naar aanleiding van het Digital Art Conservation seminarie te Strasbourg (23-24/11). Dit seminarie is onderdeel van het onderzoeksproject Digital Art Conservation van het ZKM te Karlsruhe; de tekst zal om die reden pas eind 2012 gepubliceerd worden als onderdeel van de DAC-projectcatalogus.

6.2. DE PACKED-WEBSITES

GELINKT AAN: doelstelling 2, 3, 4 en 8.

De PACKED-website is momenteel beschikbaar in drie talen (NL-FR-EN). Deze website wordt continu aangevuld en bijgewerkt. De website bevat informatie over de werking en projecten van PACKED vzw en over activiteiten in binnen- en buitenland die relevant zijn voor ons werkveld.

Eind 2011 voerde Anysurfer een audit van de website uit, om te bekijken welke aanpassingen eventueel dienden gemaakt te worden om een Anysurfer label te kunnen behalen. De eigenlijke aanpassing van de website en bijhorende validatie gebeurt in april 2012. Tegen die tijd zullen bepaalde secties uit de huidige website ook verdwijnen naar de nieuwe SCART-website (zie verder). De voorbereiding van de vernieuwde packed.be website werd in 2011 in gang gezet.

In 2011 kende <http://www.packed.be> 9.032 absoluut unieke bezoekers met een gemiddeld aantal bezoekers van 1.170 per maand. Het totale aantal pageviews bedroeg 48.093; per bezoek worden ongeveer 3 pagina's bekeken. De meeste bezoekers zijn afkomstig uit België, Nederland of Frankrijk. De vaakst bezochte pagina's binnen de website zijn (naast de homepagina) de missie van PACKED vzw, de nieuwssectie en het overzicht van de lopende projecten.

Naast de website <http://www.packed.be> staat PACKED ook in voor de CEST-wiki op <http://www.projectcest.be>. Midden 2011 werd de wiki grondig vernieuwd, zowel inhoudelijk als m.b.t. de vormgeving. Vanaf augustus 2011 is het ook mogelijk om statistische informatie over de CEST-wiki te verzamelen. In de laatste 5 maanden van 2011 kende <http://www.projectcest.be> 2.164

absoluut unieke bezoekers met een gemiddeld aantal bezoekers van 884 per maand. Het totale aantal pageviews bedroeg 51.636; per bezoek worden ongeveer 11 pagina's bekeken. De meeste bezoekers zijn afkomstig uit België, Nederland of Duitsland. De vaakst bezochte pagina's binnen de website zijn (naast de homepagina) de secties Software, gevolgd door Richtlijnen en Handleidingen.

Eind 2011 werd gestart met de voorbereiding van een nieuwe website onder PACKED-beheer met de naam 'SCART'. In de jaren voorafgaand aan de erkenning als landelijk expertisecentrum heeft PACKED vzw heel wat expertise verzameld en opgebouwd rond de preservering van audiovisuele kunsten en erfgoed. Omdat dit terrein zeer specifiek is, een eigen doelgroep heeft en vaak niet op de CEST-wiki past, werd er voor gekozen om deze informatie op een apart platform samen te brengen (de SCART-website). De onderzoeksresultaten van het project rond obsoleete apparatuur (zie paragraaf 5.1.4. *Het behoud van afspeel- en weergaveapparatuur voor audiovisuele kunst*) zullen daarbij een prominente plaats krijgen. De website zal om die reden ook toegankelijk zijn via de URLs <http://www.obsolete-equipment.org> en <http://www.obsolete-equipment.com> – de algemene weblink wordt <http://www.scart.be>. In 2011 werd alvast een open source Drupal-omgeving op de PACKED-server geïnstalleerd om de nieuwe website op te bouwen. Een integrale structuur en wireframe werd uitgewerkt.

6.3. DE PACKED-NIEUWSBRIEF

GELINKT AAN: doelstelling 2, 3, 4 en 8.

PACKED vzw verspreid ook tien keer per jaar een digitale nieuwsbrief naar ongeveer 1500 geïnteresseerden. De nieuwsbrief bevat informatie over de werking van PACKED vzw en over activiteiten in binnen- en buitenland die relevant zijn voor ons werkveld.

Deze vorm van communicatie bleef behouden. In 2011 verstuurd PACKED vzw maandelijks een dergelijke nieuwsbrief, met ontdubbeling gedurende de zomermaanden. In 2010 werden dus 11 nieuwsbrieven verstuurd. Het adressenbestand bestaat uit ongeveer 1.500 geabonneerden. PACKED vzw brengt in zijn nieuwsbrief nieuws over actuele onderwerpen binnen het digitaal cultureel erfgoedveld maar kijkt daarbij ook naar meer algemene thema's (zoals bv. auteursrechten of een tentoonstelling). In totaal werden er in de nieuwsbrieven van 2011 ongeveer 120 items opgenomen.

Het verzenden van de nieuwsbrief leidde in 2011 tot vergroting van de naamsbekendheid van PACKED vzw, een verhoging van het aantal loketvragen, en de participatie van geregistreerde lezers in conferenties/workshops die aangekondigd werden in de nieuwsbrief.

7. AANPASSING BESTUURSORGANEN

GELINKT AAN: doelstelling 1 en 7.

In de bestuursorganen van PACKED vzw zetelden tot einde 2010 afgevaardigden van de partnerorganisaties. Deze waren argos, eDAVID vzw, M HKA, Museum Dhondt-Dhaenens en S.M.A.K. In 2011 werd afgestapt van een model van vertegenwoordiging van een organisatie en werden bestuurders aangesteld in persoonlijke naam. Bij het herbekijken van afvaardiging van de partnerorganisaties in de bestuursorganen werd rekening gehouden met de bijdrage van externe specialisten (bv. op het vlak van digitalisering, maar ook zakelijk beleid, personeelsbeleid, juridische kwesties, ...). Dit resulteerde onder meer in de benoeming van Eric Krols (zakelijke expertise, M HKA) en Saskia Scheltjens (ervaring in de bibliotheeksector, faculteitsbibliothecaris Letteren en Wijsbegeerte Ugent) als nieuwe bestuurders.

Tijdens deze hertekening van de bestuursorganen heeft PACKED vzw rekening gehouden met de vraag om actief op zoek naar bestuursleden met een diverse etnisch-culturele achtergrond. Eind 2011 werden contacten gelegd met o.a. het Minderhedenforum en MANA vzw (Expertisecentrum Islamitische Culturen in Vlaanderen), enerzijds met het oog op het bieden van ondersteuning bij het uitwerken van concrete digitaal erfgoedprojecten, maar anderzijds ook met het oog op het aantrekken van een bijkomend bestuurslid. Begin 2012 hebben hierrond enkele afspraken plaatsgevonden.

8. TOELICHTING BIJ HET FINANCIËEL VERSLAG

Rekening 42

Dit betreft de projectsubsidie vanwege de Europese Commissie. Omdat de Europese Commissie in 2011 reeds 60% van het toe te kennen subsidiebedrag stortte aan PACKED vzw (de zogenaamde 'pre-financiering'), en slechts 40% van de totale looptijd van het project verstreken was, worden volgende overdrachten van middelen naar 2012 gepland:

- € 27.558 voor PACKED vzw (20% van het totaal toegekende subsidiebedrag vanwege de EC dat gebruikt zal worden in 2012 en niet in 2011);
- € 62.579 voor DCA-partners Mu.ZEE en EMAF. Tijdens de onderhandelingen met de EC bij de start van het project vroeg de EC PACKED vzw om aan deze partners de pre-financiering in 'instalments' (schijven) door te storten. Om de vier maanden wordt geëvalueerd of er voldoende vooruitgang is gemaakt, en wordt een volgende schijf doorgestort. Dit is het resterende bedrag van de te betalen schijven, en dient meegenomen te worden naar 2012 voor uitbetaling. De intrest die dit bedrag opleveren dienen te worden gestort aan de EC.
- € 10.096 voor de Griekse projectpartners EPMAS, MMCA en Frissiras. Bij aanvang van het project was het niet duidelijk of deze instituten BTW konden recupereren. Er werd besloten om het deel BTW-inkomsten voor deze drie partners te weerhouden tot zij een bewijs van niet-recuperatie konden voorleggen. Indien zij dit alsnog kunnen voorleggen, zal dit bedrag in 2012 aan hen doorgestort worden. Als zij dit tegen het einde van het project hebben kunnen voorleggen, dient het bedrag (inclusief intrest) te worden teruggestort aan de EC.
- Het bewaren van de gestorte pre-financiering op de daartoe bestemde en geopende spaarrekening genereerde in 2011 € 922 aan interesten. Deze zullen op het einde van het project integraal teruggestort worden aan de EC.

Rekening 492/3

Het Europese project Linked Heritage wordt op een gelijkaardige manier gefinancierd als het hierboven beschreven DCA-project. Dit betekent dat ook voor het uitvoeren van de taken van PACKED vzw in het Linked Heritage project, in 2011 reeds 60% van het totaal toegekende

subsidiebedrag aan PACKED vzw gestort werd. In 2011 is er echter minder dan 60% van de totale projecttijd verstreken. Om die reden wordt er een overdracht voorzien van € 9.403 naar 2012 voor de verdere uitvoering van het project.

Rekening 623

In 2011 is PACKED vzw ingestapt in een derdebetalersstelsel voor de vergoeding van abonnementen bij de NMBS. Overig woon-werkverkeer met het openbaar vervoer wordt sinds 2011 ook volledig vergoed. Dit kwam in 2011 neer op een totaalbedrag van € 2.877,19.

Toelichting bij de sociale balans

De sociale balans zoals op het einde vermeld in het sjabloon van jaarrekening van de Nationale Bank, is niet correct. Dit is te wijten aan een fout in de template, die maakt dat de som van de totale gegevens niet correspondeert met de individuele gegevens. Een correcte, gedetailleerde sociale balans vanwege SDWorx (sociaal secretariaat PACKED vzw) werd daarom ook toegevoegd.

JAARREKENING IN EURO

Naam: **Packed**

Rechtsvorm: Vereniging zonder winstoogmerk

Adres: Delaunoestraat

Nr: 58

Bus:

Postnummer: 1080

Gemeente: Sint-Jans-Molenbeek

Land: België

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van Brussel

Internetadres:

Ondernemingsnummer

BE 0871.517.086

Datum van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

07-02-2005

Jaarrekening goedgekeurd door de algemene vergadering van

22-03-2012

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van

01-01-2011

tot

31-12-2011

Vorig boekjaar van

01-01-2010

tot

31-12-2010

De bedragen van het vorige boekjaar zijn identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening:

Nummers van de secties van het standaardmodel die niet werden neergelegd omdat ze niet dienstig zijn:

VKT-vzw 1.2, VKT-vzw 4.1.3, VKT-vzw 4.2.1, VKT-vzw 4.2.2, VKT-vzw 4.2.3, VKT-vzw 4.3, VKT-vzw 4.6, VKT-vzw 4.7, VKT-vzw 7

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente) en functie in de vereniging, van de BESTUURDERS EN COMMISSARISSEN, en in voorkomend geval, van de vertegenwoordiger in België van de buitenlandse vereniging

LUBBERS Frank

Rue Alphonse Renard 38

1050 Elsene

BELGIË

Voorzitter van de Raad van Bestuur

DEPRAETERE Frieda

Kleinstraat 4

3051 Sint-Joris-Weert

BELGIË

Bestuurder

PAUWELS Alexandra

Stationsstraat 43/301
2800 Mechelen
BELGIË

Bestuurder

DESPODT Veronique

Koning Leopold II-laan 176
9000 Gent
BELGIË

Bestuurder

SCHELTJENS Saskia

Oostbergdreef 7
9140 Temse
BELGIË

Bestuurder

KROLS Eric

Grote Baan 7
3150 Haacht
BELGIË

Bestuurder

WERA Michel (01091)

Leuvensesteenweg 777
3071 Erps-Kwerps
BELGIË

Bedrijfsrevisor

BALANS NA WINSTVERDELING

Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA			
	VASTE ACTIVA		
	20/28	11.048	11.847
	Oprichtingskosten		
	20		
	Immateriële vaste activa		
4.1.1	21	5.997	8.995
	Materiële vaste activa		
4.1.2	22/27	5.051	2.852
	Terreinen en gebouwen		
	22		
	In volle eigendom van de vereniging		
	22/91		
	Overige		
	22/92		
	Installaties, machines en uitrusting		
	23	5.051	2.682
	In volle eigendom van de vereniging		
	231	5.051	2.682
	Overige		
	232		
	Meubilair en rollend materieel		
	24		170
	In volle eigendom van de vereniging		
	241		170
	Overig		
	242		
	Leasing en soortgelijke rechten		
	25		
	Overige materiële vaste activa		
	26		
	In volle eigendom van de vereniging		
	261		
	Overige		
	262		
	Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		
	27		
	Financiële vaste activa		
4.1.3/4.2.1	28		
	VLOTTENDE ACTIVA		
	29/58	171.678	96.489
	Vorderingen op meer dan één jaar		
	29	2.570	
	Handelsvorderingen		
	290		
	Overige vorderingen		
	291	2.570	
	waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		
	2915		
	Vorraden en bestellingen in uitvoering		
	3		
	Vorraden		
	30/36		
	Bestellingen in uitvoering		
	37		
	Vorderingen op ten hoogste één jaar		
	40/41	28.387	16.476
	Handelsvorderingen		
	40	28.387	14.726
	Overige vorderingen		
	41		1.750
	waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		
	415		
	Geldbeleggingen		
4.2.1	50/53		
	Liquide middelen		
	54/58	140.612	79.669
	Overlopende rekeningen		
	490/1	109	344
	TOTAAL VAN DE ACTIVA		
	20/58	182.726	108.336

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN		10/15	<u>33.161</u>	<u>15.267</u>
Fondsen van de vereniging		10		
Beginvermogen		100		
Permanente financiering		101		
Herwaarderingsmeerwaarden		12		
Bestemde fondsen	4.3	13		
Overgedragen winst (verlies)	(+)/(-)	14	33.161	15.267
Kapitaalsubsidies		15		
VOORZIENINGEN	4.3	16		<u>2.976</u>
Voorzieningen voor risico's en kosten		160/5		2.976
Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht		168		
SCHULDEN		17/49	<u>149.565</u>	<u>90.093</u>
Schulden op meer dan één jaar	4.4	17		
Financiële schulden		170/4		
Kredietinstellingen, leasingschulden en soortgelijke schulden		172/3		
Overige leningen		174/0		
Handelsschulden		175		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		176		
Overige schulden		179		
Rentedragend		1790		
Niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		1791		
Borgtochten ontvangen in contanten		1792		
Schulden op ten hoogste één jaar	4.4	42/48	138.782	34.093
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen		42	101.155	
Financiële schulden		43	3	41
Kredietinstellingen		430/8	3	41
Overige leningen		439		
Handelsschulden		44	8.521	14.862
Leveranciers		440/4	8.521	14.862
Te betalen wissels		441		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		46		
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten		45	29.103	19.190
Belastingen		450/3		
Bezoldigingen en sociale lasten		454/9	29.103	19.190
Diverse schulden		48		
Vervallen obligaties, coupons en borgtochten ontvangen in contanten		480/8		
Andere rentedragende schulden		4890		
Andere schulden, niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		4891		
Overlopende rekeningen		492/3	10.783	56.000
TOTAAL VAN DE PASSIVA		10/49	182.726	108.336

RESULTATENREKENING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Bedrijfsopbrengsten en bedrijfskosten				
Brutomarge (+)/(-)		9900	315.560	95.494
Bedrijfsopbrengsten		70/74	420.904	193.309
Omzet		70		
Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies		73		
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen, diensten en diverse goederen		60/61	105.344	97.815
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (+)/(-)	4.5	62	294.804	175.180
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	6.651	9.051
Waardeverminderingen op voorraden, op bestellingen in uitvoering en op handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen) (+)/(-)		631/4		
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) (+)/(-)		635/8	-2.976	2.976
Andere bedrijfskosten		640/8	199	100
Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten (-)		649		
Bedrijfswinst (Bedrijfsverlies) (+)/(-)		9901	16.882	-91.813
Financiële opbrengsten	4.5	75	1.339	675
Financiële kosten	4.5	65	327	266
Winst (Verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening (+)/(-)		9902	17.894	-91.404
Uitzonderlijke opbrengsten		76		
Uitzonderlijke kosten		66		
Winst (Verlies) van het boekjaar (+)/(-)		9904	17.894	-91.404

**TOELICHTING
STAAT VAN DE VASTE ACTIVA**

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
8059P	XXXXXXXXXX	35.993

Mutaties tijdens het boekjaar

Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa

Overdrachten en buitengebruikstellingen

Overboekingen van een post naar een andere

(+)/(-)

8029		
8039	21.000	
8049		

Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

8059	14.993	
------	--------	--

Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

8129P	XXXXXXXXXX	26.998
-------	------------	--------

Mutaties tijdens het boekjaar

Geboekt

Teruggenomen

Verworven van derden

Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen

Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

8079	2.998	
8089		
8099		
8109	21.000	
8119		

Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

8129	8.996	
------	-------	--

NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR

21	5.997	
----	-------	--

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
MATERIËLE VASTE ACTIVA			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8199P	XXXXXXXXXX	10.155
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8169	5.852	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8179	750	
Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	8189		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8199	15.257	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8259P	XXXXXXXXXX	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8219		
Verworven van derden	8229		
Afgeboekt	8239		
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8249		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8259		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8329P	XXXXXXXXXX	7.303
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8279	3.653	
Teruggenomen	8289		
Verworven van derden	8299		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8309	750	
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8319		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8329	10.206	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	22/27	<u>5.051</u>	
WAARVAN			
In volle eigendom van de vereniging	8349	5.051	

STAAT VAN DE SCHULDEN

	Codes	Boekjaar
UITSPLITSING VAN DE SCHULDEN MET EEN OORSPRONKELIJKE LOOPTIJD VAN MEER DAN EEN JAAR, NAARGELANG HUN RESTERENDE LOOPTIJD		
Totaal der schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	101.155
Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar doch hoogstens 5 jaar	8912	
Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar	8913	
GEWAARBORGDE SCHULDEN		
Door Belgische overheidsinstellingen gewaarborgde schulden		
Financiële schulden	8921	
Kredietinstellingen, leasingschulden en soortgelijke schulden	891	
Overige leningen	901	
Handelsschulden	8981	
Leveranciers	8991	
Te betalen wissels	9001	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	9011	
Schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	9021	
Overige schulden	9051	
Totaal van de door Belgische overheidsinstellingen gewaarborgde schulden	9061	
Schulden gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op activa van de vereniging		
Financiële schulden	8922	
Kredietinstellingen, leasingschulden en soortgelijke schulden	892	
Overige leningen	902	
Handelsschulden	8982	
Leveranciers	8992	
Te betalen wissels	9002	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	9012	
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	9022	
Belastingen	9032	
Bezoldigingen en sociale lasten	9042	
Overige schulden	9052	
Totaal der schulden gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op activa van de vereniging	9062	
SCHULDEN MET BETREKKING TOT BELASTINGEN, BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN		
Vervallen belastingschulden	9072	
Vervallen schulden ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	9076	

RESULTATEN

PERSONEEL EN PERSONEELSKOSTEN

Werknemers ingeschreven in het personeelsregister

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9086	5	3
Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	9087	5	3
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9088	10.152	6.827

Personeelskosten

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	620	226.940	136.507
Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	621	64.679	37.368
Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	622		
Andere personeelskosten	623	3.185	1.305
Ouderdoms- en overlevingspensioenen	624		

FINANCIËLE RESULTATEN

Geactiveerde intercalaire interesten

6503

Bedrag van het disconto ten laste van de vereniging bij de verhandeling van vorderingen

653

Saldo van de gevormde (aangewende of teruggenomen) voorzieningen met financieel karakter

(+)/(-)

656

SOCIALE BALANS

Nummers van de paritaire comités die voor de vereniging bevoegd zijn:

Werknemers ingeschreven in het personeelsregister

Codes	1. Voltijds		2. Deeltijds		3. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE)		3P. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	
	<i>(boekjaar)</i>		<i>(boekjaar)</i>		<i>(boekjaar)</i>		<i>(vorig boekjaar)</i>	
Gemiddeld aantal werknemers	100	4	3	3	5 VTE		3 VTE	
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	101	7.737	2.415	2.415	10.152 T		6.827 T	
Personeelskosten	102	224.675	70.129	70.129	294.804 T		175.180 T	

Op de afsluitingsdatum van het boekjaar

Aantal werknemers ingeschreven in het personeelsregister

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

Overeenkomst voor een onbepaalde tijd

Overeenkomst voor een bepaalde tijd

Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk

Vervangingsovereenkomst

Volgens het geslacht en het studieniveau

Mannen

lager onderwijs

secundair onderwijs

hoger niet-universitair onderwijs

universitair onderwijs

Vrouwen

lager onderwijs

secundair onderwijs

hoger niet-universitair onderwijs

universitair onderwijs

Volgens de beroepscategorie

Directiepersoneel

Bedienden

Arbeiders

Andere

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
105	5		5
110	5		5
111			
112			
113			
120	3		3
1200			
1201			
1202	3		3
1203			
121	2		2
1210			
1211			
1212	2		2
1213			
130			
134	5		5
132			
133			

Tabel van het personeelsverloop tijdens het boekjaar

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
<p>Ingetreden Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelsregister werden ingeschreven</p>	205	7	4
<p>Uitgetreden Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam</p>	305	6	2
			9
			7

Inlichtingen over de opleidingen voor de werknemers tijdens het boekjaar

Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

- Aantal betrokken werknemers
- Aantal gevolgde opleidingsuren
- Nettokosten voor de vereniging
 - waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding
 - waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen
 - waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)

Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
5801		5811	
5802		5812	
5803		5813	
58031		58131	
58032		58132	
58033		58133	
5821		5831	
5822		5832	
5823		5833	
5841		5851	
5842		5852	
5843		5853	

Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

- Aantal betrokken werknemers
- Aantal gevolgde opleidingsuren
- Nettokosten voor de vereniging

Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

- Aantal betrokken werknemers
- Aantal gevolgde opleidingsuren
- Nettokosten voor de vereniging

WAARDERINGSREGELS

De materiële en immateriële vaste activa worden gewaardeerd aan aanschaffingswaarde waarvan jaarlijks lineaire afschrijvingen worden in mindering gebracht. De gehanteerde afschrijvingspercentages belopen:

- o) 20% voor de website;
- o) 33,33% voor de uitrusting;
- o) 20% voor het meubilair.

GEGEVENS VOOR HET INVULLEN VAN DE SOCIALE BALANS - VOLLEDIG SCHEMA

Hierna volgen de gegevens die u kan gebruiken voor het invullen van uw Sociale Balans over het hieronder vermelde boekjaar.

De info die u nodig hebt over vorig boekjaar, kan u terugvinden bij de gegevens die reeds afgeleverd werden voor de Sociale Balans over het vorig boekjaar.

BTW-nummer : 8715170-86
RSZ-nummer : 1803678-13
Nummers van de paritaire comités : 32901

Aansluitingsnummers bij SD : 1WP0023

Opgemaakt op : 25/02/2012
Geselecteerde periode : van 01/01/2011 tot 31/12/2011

Munt : EUR

Boekjaar: van 01/01/2011 tot 31/12/2011

Staat van de tewerkgestelde personen

Werknemers waarvoor de onderneming een Dimona-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsdossier.

Tijdens het boekjaar

	<u>Code</u>	<u>Voltijds</u>	<u>Deeltijds</u>	<u>Totaal of VTE</u>
Gemiddeld aantal werknemers	<u>100:</u>	4,4	2,8	5,8
- Het aantal VTE is een element om te bepalen of de verkorte of de volledige Sociale Balans moet opgemaakt worden				
- Worden niet meegeteld; interim, bestuurder, werkend vennoot, (brug)gepensioneerde				
- Beroepsloopbaanonderbrekers worden als voltijdse werknemers geteld, voor zover zij voltijds presteerden voor deze onderbreking.				

Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren:	<u>101:</u>	7.736,8	2.415,2	10.152,0
- De telling van de uren gebeurt op basis van de effectieve uren per week.				

Personeelskosten : 102:
- Deze gegevens zijn niet volledig bij SD gekend; wij maakten wel een totaal van de gegevens in ons bezit.
Zie detaillijst.

Voordelen op het loon : 103:
- Gelieve deze rubriek eventueel zelf aan te vullen met andere voordelen bovenop het loon; immers SD kent enkel het voordeel van de patronale bijdrage voor maaltijdcheques (zie kode 103 in het overzicht van de telling).

Op de afsluitingsdatum van het boekjaar

	<u>Code</u>	<u>Voltijds</u>	<u>Deeltijds</u>	<u>Totaal in VTE</u>
Aantal werknemers	<u>105:</u>	4	3	5,7
- Worden niet meegeteld: interim, bestuurder, werkend vennoot, (brug)gepensioneerde				
- Beroepsloopbaanonderbrekers worden als voltijdse werknemers geteld, voor zover zij voltijds presteerden voor deze onderbreking.				

Volgens de aard van de overeenkomst

Overeenkomst voor onbepaalde tijd	<u>110:</u>	4	3	5,7
Overeenkomst voor bepaalde tijd	<u>111:</u>			
Overeenkomst duidelijk omschreven werk	<u>112:</u>			
Vervangingsovereenkomst	<u>113:</u>			

- Standaard wordt geen onderscheid gemaakt in de aard van de overeenkomsten, behalve bij rubriek 111; deze rubriek 111 bevat eventueel de stagiairs, EWE's, leerlingen, studenten, werknemers met individuele beroepsopleiding; zij worden als voltijds behandeld, behalve wanneer ze bij SD als deeltijds geregistreerd staan.

Volgens het geslacht

Mannen:	<u>120:</u>	3	2	4,2
lager onderwijs	<u>1200:</u>			
secundair onderwijs	<u>1201:</u>			
hoger niet-universitair onderwijs	<u>1202:</u>			
universitair onderwijs	<u>1203:</u>			
Vrouwen:	<u>121:</u>	1	1	1,5
lager onderwijs	<u>1210:</u>			
secundair onderwijs	<u>1211:</u>			
hoger niet-universitair onderwijs	<u>1212:</u>			
universitair onderwijs	<u>1213:</u>			

- Telling volgens de gegevens in het bezit van SD

- De onderverdeling per onderwijsniveau is niet in het bezit van SD, gelieve de rubrieken 1200 - 1203 en 1210 - 1213 zelf aan te vullen.

Volgens de beroepscategorie

Directiepersoneel	<u>130:</u>			
- Standaard is deze telling niet voorzien				
Bedienden	<u>134:</u>	4	3	5,7
Arbeiders	<u>132:</u>			
Andere	<u>133:</u>			

De rubriek 133 bevat eventueel de stagiairs, leerlingen, werknemers met individuele beroepsopleiding en de EWE's, zij worden als voltijds behandeld, behalve wanneer ze bij SD als deeltijds geregistreerd staan.

Tabel van het personeelsverloop tijdens het boekjaar

<u>Ingetreden</u>	<u>Code</u>	<u>Voltijds</u>	<u>Deeltijds</u>	<u>Totaal of VTE</u>
Aantal werknemers waarvoor de onderneming tijdens het boekjaar een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister	<u>205:</u>	7	4	9,2
Volgens de aard van de overeenkomst				
Overeenkomst voor onbepaalde tijd	<u>210:</u>	7	3	8,7
Overeenkomst voor bepaalde tijd	<u>211:</u>		1	0,5
Overeenkomst duidelijk omschreven werk	<u>212:</u>			
Vervangingsovereenkomst	<u>213:</u>			
- Standaard wordt geen onderscheid gemaakt in de aard van de overeenkomsten, behalve bij rubriek 211; deze rubriek 211 bevat eventueel de stagiairs, EWE's, leerlingen, studenten, werknemers met individuele beroepsopleiding; zij worden als voltijds behandeld, behalve wanneer ze bij SD als deeltijds geregistreerd staan.				

<u>Uitgetreden</u>	<u>Code</u>	<u>Voltijds</u>	<u>Deeltijds</u>	<u>Totaal of VTE</u>
Aantal werknemers met een in de DIMONA-verklaring aangegeven of een in het algemeen personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam	<u>305:</u>	6	2	7,0
Volgens de aard van de overeenkomst				
Overeenkomst voor onbepaalde tijd	<u>310:</u>	6	1	6,5
Overeenkomst voor bepaalde tijd	<u>311:</u>		1	0,5
Overeenkomst duidelijk omschreven werk	<u>312:</u>			
Vervangingsovereenkomst	<u>313:</u>			
- Standaard wordt geen onderscheid gemaakt in de aard van de overeenkomsten, behalve bij rubriek 311; deze rubriek 311 bevat eventueel de stagiairs, EWE's, leerlingen, studenten, werknemers met individuele beroepsopleiding; zij worden als voltijds behandeld, behalve wanneer ze bij SD als deeltijds geregistreerd staan.				

Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst

- De rubrieken 340 tot en met 350 zijn niet in het bezit van SD en kunnen dus niet standaard opgegeven worden.

Inlichtingen over de opleidingen voor de werknemers tijdens het boekjaar

De rubrieken 580 tot en met 585 kunnen niet volledig ingevuld worden omdat SD hierover niet alle informatie bezit. Zie detaillijst achteraan voor de gegevens in het bezit van SD.

CODE 102 : PERSONEELSKOSTEN :

VOLTIJDS :

TOTAAL BRUTO	=	167.606,44
BETAALDE LONEN M.B.T. VORIGE JAREN	=	
TERUGBETAALDE KOSTEN	=	
TERUGBETAALDE KOSTEN (CODE 330)	=	
TERUGBETAALDE KOSTEN BUITENLAND	=	
SOCIAAL ABONNEMENT	=	2.525,50
MOBILITEITSPREMIE	=	
NIET INGEHOUDEN VOORHEFFING	=	
RSZ WERKGEVER	=	49.313,04
OVERZEESE SOCIALE ZEKERHEID	=	
JONGERENBANENPLAN (BIJDR. WN NIET DOOR TE STORTEN)	=	
PATRONALE BIJDRAGE FONDSSEN	=	
ANDERE PATRONALE KOSTEN	=	
TOTAAL	=	219.444,98

BIJKOMENDE PATRONALE BEDRAGEN : VOLTIJDS

RSZ VERLOFGELD 9,50	=	
RSZ HERVERDELING SOCIALE LASTEN	=	
PATRONALE BIJDRAGE FONDSSEN	=	
BIJDRAGE TEWERKSTELLINGSFONDS	=	
ANDERE PATRONALE KOSTEN	=	
RSZ WERKGEVER	=	
TOTAAL	=	
TOTAAL VOLTIJDS	=	219.444,98

DEELTIJDS :

TOTAAL BRUTO	=	48.392,32
BETAALDE LONEN M.B.T. VORIGE JAREN	=	
TERUGBETAALDE KOSTEN	=	
TERUGBETAALDE KOSTEN (CODE 330)	=	
TERUGBETAALDE KOSTEN BUITENLAND	=	
SOCIAAL ABONNEMENT	=	396,40
MOBILITEITSPREMIE	=	
NIET INGEHOUDEN VOORHEFFING	=	
RSZ WERKGEVER	=	15.365,71
OVERZEESE SOCIALE ZEKERHEID	=	
JONGERENBANENPLAN (BIJDR. WN NIET DOOR TE STORTEN)	=	
PATRONALE BIJDRAGE FONDSSEN	=	
ANDERE PATRONALE KOSTEN	=	
TOTAAL	=	64.154,43

BIJKOMENDE PATRONALE BEDRAGEN : DEELTIJDS

RSZ VERLOFGELD 9,50	=	
RSZ HERVERDELING SOCIALE LASTEN	=	
PATRONALE BIJDRAGE FONDSSEN	=	
BIJDRAGE TEWERKSTELLINGSFONDS	=	
ANDERE PATRONALE KOSTEN	=	
RSZ WERKGEVER	=	
TOTAAL	=	
TOTAAL DEELTIJDS	=	64.154,43
TOTAAL VOLTIJDS + DEELTIJDS	=	283.599,41

OMREKENINGEN TOTALEN NAAR VOLTIJDS EN DEELTIJDS :

VTE VOLTIJDS	=	4,4
VTE DEELTIJDS	=	1,4

OVERZICHT VAN DE TELLING

BLZ : 5
1WP0023

CODE 103 : VOORDELEN OP HET LOON :

PATRONALE BIJDRAGE MAALTIJDCHEQUES =

micHEL wera

bedrijfsrevisor
erkend commissaris N.B.B.
leuvensesteenweg 777
3071 kortenberg

<p style="text-align: center;">VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE LEDENVERGADERING VAN PACKED VZW OVER DE JAARREKENING OVER HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2011</p>

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van het mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over het getrouw beeld van de jaarrekening evenals de vereiste bijkomende vermeldingen (en inlichtingen).

Verklaring over de jaarrekening zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening over het boekjaar afgesloten op 31 december 2011, opgesteld op basis van het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, met een balanstotaal van € 182.726,42 en waarvan de resultatenrekening afsluit met een te bestemmen winst van het boekjaar van € 17.894,01.

Het opstellen van de jaarrekening valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het opzetten, implementeren en in stand houden van een interne controle met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de jaarrekening die geen afwijkingen van materieel belang, als gevolg van fraude of van het maken van fouten, bevat; het kiezen en toepassen van geschikte waarderingsregels; en het maken van boekhoudkundige ramingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle uitgevoerd overeenkomstig de wettelijke bepalingen en volgens de in België geldende controlenormen, zoals uitgevaardigd door het Instituut der Bedrijfsrevisoren. Deze controlenormen vereisen dat onze controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang, als gevolg van fraude of van het maken van fouten, bevat.

Overeenkomstig voornoemde controlenormen hebben wij rekening gehouden met de administratieve en boekhoudkundige organisatie van de vereniging, alsook met haar procedures van interne controle. Wij hebben van de verantwoordelijken en van het bestuursorgaan van de vereniging de voor onze controles vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen. Wij hebben op basis van steekproeven de verantwoording onderzocht van de bedragen opgenomen in de jaarrekening. Wij hebben de gegrondheid van de waarderingsregels, de redelijkheid van de betekenisvolle boekhoudkundige ramingen gemaakt door de vereniging, alsook de voorstelling van de jaarrekening als geheel beoordeeld. Wij zijn van mening dat deze werkzaamheden een redelijke basis vormen voor het uitbrengen van ons oordeel.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening afgesloten op 31 december 2011 een getrouw beeld van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van de vereniging, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Bijkomende verklaringen (en inlichtingen)

Het naleven door de vereniging van de Wet betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen, alsmede van de statuten, vallen onder de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan.

Het is onze verantwoordelijkheid om in ons verslag de volgende bijkomende vermeldingen (en inlichtingen) op te nemen die niet van aard zijn om de draagwijdte van onze verklaring over de jaarrekening te wijzigen:

- onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd overeenkomstig de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- voor het overige dienen wij u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of de Wet betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen zijn gedaan of genomen.

Kortenberg, 19 maart 2012

Michel Wera
Commissaris VZW PACKED